

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28—10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

INDIA JÖVŐJE

Az angol gyarmatbirodalom sorsával kapcsolatban sok szó esik most India jövőjéről. A teljes szabadságot választja-e a háromszáz millió lelket számláló dominium, vagy valamelyes formában mégis megmarad Anglia kötelékében? India jövődéli alakulásáról különbözők a vélemények még Angliában is. Katonai körök és jobboldali politikusok úgy vélik, hogy ez az óriási földdarab katonai és egyéb szigorú intézkedésekkel még tovább is kormányozható, a liberálisok azonban azt hangsúlyozzák, hogy sürgősen olyan törvényt kell hozni, amely autonómiát ad az egyes államoknak és ezeket föderációs rendszerbe kapcsolja. Ennek szerintök minnél előbb meg kell történnie, mert Anglia nem tud már kétféle uralkodni Indián, viszont fel sem adhatja.

Indiában szintén különbözők a vélemények. Vannak, akik központi indiai parlamentet akarnak, amelynek Gandhi legyen a vezére, vannak, akik a teljes elszakadást kívánják s elég erős kommunista mozgalom is van, főleg a szegények, a páriák körében, akiknek szeme Sztalin birodalmán csüg, onnan várják a nagy szellemi megújodást. A helyzet e pillanatban meglehetősen áttekinthetetlen. Kalkuttában és Delhi-ben nagy angolellenes tüntetések voltak, viszont a két héttel ezelőtt megtartott pándiai kongresszus alkalmával, amelyen nacionalisták és kommunisták vettek részt, kilencvenöt szavazattal negyvenhat ellenében azt a határozati javaslatot fogadták el, hogy a nacionalisták és kommunisták bizonyos vonatkozásokban közös irányvonalat fogadjanak el. A helyzet kikristályosodásáról azonban még távolról sem beszélhetünk, mert India területén óriásiak a népi, vallási és felfogásbeli ellentétek. Mindezt csak úgy érthetjük meg, ha kissé szemügyre vesszük a történelmi kialakulást.

Vallási szempontok játszanak itt különös szerepet. Krisztus előtt 438-ban meghalt a nagy Buddha s ezzel az őshit kultusza Birma kivételével úgyszólván eltűnt Indiából. A brahmanizmus szorította ki, majd a nyolcadik században mohamedán arabok hatoltak be, akik Dél-Indiában létesítették szultánatusukat. Midőn Európában a reformáció és ellenreformáció vívta elkeseredett harcát, ugyanakkor Indiában a mohamedánok és hinduk küzdöttek késhegyig. E rejtjelmes titkokkal teli földet a portugálok tapogatózásai után Clive lord hódította meg a brit-indiai társaság számára. Előbb Bengáliát, majd Nepált hódította meg, a napoleoni időkben angol birtok lett Ceylon, végül Burma megszerzése után angol befolyás alá kerültek a radzsák országai is, mint önálló hercegségek. Anglia uralma India felett a ragyogó viktoriánus korban tetőzött be, mikor Viktória királynő felvette India császárnője címét.

A nemzeti ellenállás mozgalma a legutóbbi világháború alatt kezdődött meg, ennek hatása alatt India új alkotmányt kapott. De még nagyobb jelentőségű volt Gandhi fellépése, aki tagja a brahmanok legmagasabb kasztjának és 1920-ban megszervezte emlékezetes bojkott-mozgalmát, a non cooperation, a brit hatóságok és parlament ellen. Az 1930-ban tartott kerekasztal-konferencia eredményeként még több jogot kapott India. A nyugalom azonban mégsem állott helyre, napjainkban pedig még magasabbra gyúlt az ellentétek tüze, mint bármikor. De, hogy hova fog vezetni mindez, az teljesen kiszámíthatatlan. Mert Indiát óriási belső ellentétek is emészti. Nyolevan millió mohamedán halálos ellensége a hinduknak. És ez az ellenségeskedés, amelynek csúcspontjában ott izzik a téhen-probléma, ki nem egyenlíthető. A hinduk előtt a téhen ugyanis szent állat, valóságos mozgó kegy-

tárgy, a mohamedánok pedig levágják és jó étvággyal megeszik. Európai értelemmel fel sem foghatjuk, micsoda megbotránkozást vált ki minden alkalommal a hinduk között, ha egy tehenet leölnek.

A hinduk kétszázhusz millió lélekszámmal dicsekednek. Ellenben tévedünk, ha azt hisszük, hogy ez csakis a kínaiaknál található irtózatosságméretű különös népi erőt kölcsönöz. A majdnem negyed milliárdot számláló hinduk kétezer szektára szakadnak; szekták, amelyek olyanok egymással szemben, mint a tűz és víz.

Ugyanilyen nagy a geográfiai megosztottság is, mert Britindian kívül még legalább ötszáz kisebb-nagyobb államra oszlik ez a terület. Nem arról van szó tehát egyedül, hogy angolokkal, vagy angolok nélkül. Példátlanok Indiában a faji, vallási, politikai és osztályellentétek. Egész India belülről egy háborgó darazsfészék. Joggal mondhatjuk tehát, hogy még álmodni sem lehet arról, milyen lesz India jövője, miképpen fog bensejében kialakulni ez a háromszáz millió lelket számláló idegen, fanatikus világ.

(Flaneur)

PORTLAND ELPUSTULT

Vasárnap 89 repülőgépet vesztek az angolok
 Óriási német légitámadások

A Radar hirtelmezői ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnoksága külön jelentésben közli: A német légi haderő harc alakulatai vasárnap támadást intéztek Portland angol kikötő ellen. A kikötő fontos berendezéseit telitalálatokkal szétrombolták, míg a petroléum-tartályokat felgyújtották. A nagy támadás ideje alatt az Északi tenger felett több helyen elkeseredett légi harcok fejlődtek ki, 73 angol repülőgépet pusztult el, német részről 14 gép a veszteség.

**HAJÓKARAVÁNOK BOMBÁZÁSA
 DOWERNÉL ÉS HARWICHNÁL**

Berlinből jelentik: A beérkezett jelentések

Portsmouthot is támadták a német repülőök

Berlinből jelenti a DNB: Hétfő délelőtt német légitámadás támadta meg Portsmouth kikötőjét, a brit haditengerészet egyik legfontosabb támaszpontját. Több haditengerészeti iskola — köztük a tengeralttjáró-személyzet kiképző iskolája, — működik itt. Ugyancsak itt működik a tengeralttjárókat felszerelő szolgálat, teljes felszereléssel, Portsmouthot erős parti útvek és állandó készülségben levő légvédelmi tüzérség védi. A hadikikötő után a német gépek az állami hajóépítő üzemet támadták meg, amely 120 hektárnyi területet foglal el és amely egész korszerű felszereléssel rendelkezik sorhajók és repülőgép-anyahajók készítésére.

**A HÉTFŐI LÉGITÁMADÁS DOWER
 ELLEN IRÁNYULT**

Berlinből jelentik: A német vadász- és rombológépek hétfőn ismét megtámadták a léggömbzárt Anglia déli partvidékét. Ez alkalommal is több léggömböt megsemmisítettek, közöttük négyet Dower kikötőjénél, — állapítják meg az eddig érkezett jelentések: A hadművelet során több helyen kisebb méretű légi ütközetek fejlődtek ki, öt angol vadászgép és egy német rombológép megsemmisült.

ULSTERRE BOMBÁT DOBTAK

Londonból jelentik: Északírország Ulster nevű tartományának egyik városában a lakosságot hatalmas robbanások riasztották fel. A

alapszámú német főparancsnokság közli: A külön híradásban közölt Portland elleni támadáson kívül a német repülőgépek Harwichnél keletre angol hajókaravánt támadtak meg. Három hajó elsüllyedt. Egy torpedóromboló és egy kereskedelmi hajó súlyosan megsérült. A német repülőgépek 17 ellenséges gépet lőttek le. Más helyen nyolc angol repülőgép esett áldozatul a német támadásnak. Dower közelében német vadászgépek kötött léggömbök ellen intéztek a német repülőgépek támadást és 18 közül nyolcat megsemmisítettek. Ez alkalommal hét angol gépet lőttek le. Az angolok vasárnapi vesztesége 89 repülőgép, míg 17 német gép nem tért vissza.

robbanások oka egyelőre ismeretlen. Többen kijelentették, megelőzőleg repülőgépzúgást hallottak.

**ANGOL VESZTESÉGEK A LA MANCHE-
 CSATORNÁBAN**

Berlinből jelentik: A La Manche-csatornában angol hajókaraván ellen indított támadás után a német repülőgépek veszteség nélkül tértek vissza kiindulási pontjukra. A repülőök elmondották, hogy több hajó súlyos sérülést szenvedett. Egy nagy és egy közepes kaliberű bomba felgyújtott egy 8000 tonnás hajót, amely azonnal elsüllyedt. Egy 5000 tonnás hajó bombatalálat következtében féloldalra dőlt és fedélzetén tűz keletkezett.

**Leikesedés Olaszországban
 a német sikerek miatt**

Rómából jelenti a Stefani ügynökség: Az angol kikötők, berendezések és raktárak ellen intézett nagyszerű német támadások híre nagy lelkesedést váltott ki Olaszországban. Erdekelt körökben kijelentették, hogy a tengelyhatalmak által indított támadások egymást követik, vagy egymást egészítik ki. Amikor Németország megtámadja az angol szigetet, Olaszország támadást indít Afrikában és a Földközi-tengeren. Ezek azonban csak bevezetői az Anglia elleni nagy és általános offenzívának.

Afrikában is elkekeredett légi harcok voltak

Rómából jelentik: A főhadiszállás közli: Az Odin nevű angol tengeralattjáró, amelynek elvesztését London hivatalosan is közölte, olasz támadás következtében süllyedt el. A tengeralattjáró 1500 tonnás volt, fedélzetén nyolc 533 milliméteres torpedókilövő cső, egy 120 milliméteres ágyú és két gépfigyver volt elhelyezve. Személyzete 55 egyénből állott. Brit Szomáliában elfoglaltuk a Carrin és Godajere szorosokat. Az előnyomulás tovább tart. Légi haderőnk sikeresen bombázta Erkovit (Szudán) repülőterét és ott a földön levő 15 repülőgépet megsemmisítettük. Ellenséges vadászrepülőgépek támadását megküszöbítettük. Valamennyi gépünk visszatért. Egy ellenséges repülőgép, amely bombatámadást kísérelt meg Uk ellen, ellentámadásunk során megsemmisült. Egy angol repülőszázadost foglyul ejtettünk.

ZEILÁBAN ÖRÖMMEL FOGADTÁK AZ OLASZOKAT

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség külföldi tudósítója jelenti, hogy az olaszoknak Zeilában történt bevonulása alkalmával egy angol torpedóromboló fedélzetére vette a zeilai angol hely-

őrség tagjait, valamint az ott tartózkodó angol polgári lakosságot. Az angolokat Adenbe szállították. A hadihajót útközben olasz bombavetők megtámadták és súlyosan megrongálták. A zeilai bennszülött lakosság, amely az angolok által terjesztet rémhírek következtében elhagyta a várost, két órával Zeila elfoglalása után visszatért és személyesen győződhetett meg az angol rágalmak alaptalanságáról. A lakosság az olasz katonákat lelkesen ünnepelte.

ELSÜLLYEDT ANGOL SZÁLLítóHAJÓ

Londonból jelentik: A tengerügyi hivatal közli, hogy a Mohamed Ali El Kedir nevű szállító hajó torpedótalálat következtében elsüllyedt. 860 utas közül 740-et megmentettek.

FRANCIAORSZÁG REPÜLŐÁLLOMÁNYÁNAK 29 SZÁZALÉKA MEGSEMMISÜLT A HÁBORÚBAN.

Vichyből jelentik: A nemzetvédelmi minisztérium hivatalosan is közzétette a statisztikai adatokat a háborús repülővesztésekről. Május 10-től a fegyverletételig, tehát negyvenhat nap alatt a francia légihaderő egész

állományának 29 százalékát elvesztette.

Nem halad előre

az amerikai repülőgépgyártás

Egy hónap alatt — harminchárom repülőgép. Ezek kellene meg az Unió felkészül

Washingtonból jelentik: A Stefani hírközlő iroda közli: Az Egyesült Államok kongresszusának tagjai körében élénk magyarázatokkal kísérik Knudsen, a nemzetvédelmi bizottság elnökének és Stimson hadügyminiszternek az USA katonai felkészülésére vonatkozó nyilatkozatát. Knudsen elnök kijelentette, hogy becslés szerint 1944-re az Egyesült Államok két millió emberből álló hadsereggel rendelkezhetik, másrészt pedig Stimson hadügy-

miniszter kijelentette, hogy bár a kongresszus júniusban 400 millió dolláros hitelt szavazott meg 4000 repülőgép rendelésére, hat hét alatt nem rendelhettek csak 33 darab gépet. Kongresszusi körökben hangsúlyozzák, hogy ha a dolgok ilyen ütemben fejlődnek, évek múlnak majd el addig, amíg az Egyesült Államok olyan légihaderővel rendelkezik majd, amely elegendő saját érdekeinek megvédésére.

Francia-japán háboru Indokínáért

Anglia nem kerülheti el a Távolkelet kiűritését

A Radar hírszolgálati ügynökség jelentését

Newyorkból jelentik: New York Herald Tribune táviratot közöl, amely szerint a távolkeleti helyzet egyre jobban súlyosbodik. A lap szerint a távolkeleti

francia hadiflotta minden pillanatban összeütközhet a japán tengeri hadiegységekkel,

amelyek jelenleg Indokína környékén tartózkodnak.

NAGYSZABÁSÚ ANGOLELLENES Tüntetések JAPANBAN

Tokióból jelenti a DNB: Vasárnap egész Japán területén hatalmas angolelleses tüntetések zajlottak le. A lapok hangsúlyozzák, hogy Agiának az a kísérlete, hogy megegyezésre jusson Japánnal nem gyakorol befolyást a japán körökre. A nagygvűlés határozatát eljuttatták a kormányhoz és Anglia nagykövetségéhez. Több helyen a gyűlések résztvevői határozatlanul kérték a Rotary-klub feloszlását, amely szabaddkőműves és ellentétben áll a nemzeti szellemmel.

HALÁL VÁR A JAPÁN SZOLGÁRA, HA TOVÁBBRA IS ANGOL SZOLGÁLTATBAN MARAD!

Az angolelleses tüntetésekkel kapcsolatban a Reuter ügynökség Tokióból közli, hogy ez a mozgalom az utóbbi időben méretekben lanyhult, vasárnap azonban újból teljes erővel fellángolt. Több városban gyűléseket tartottak, amelyekben tiltakoztak az angol eljárás ellen és követelték, hogy a japán kormány erélyes eszközökhöz nyúljon. Tokióban röpiratokon hívták fel a lakosságot, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az angolelleses tüntetéseken. Az osakai hazafias szervezetek felszólították az angol konzulátusok szolgálatában levő japánokat, hogy mondjanak le állásukról, míg az angolok által alkalmazott szolgáknak halálbüntetés

mellett megparancsolták szolgálathelyük elhagyását.

NEM SEGIT ANGLIAN A TÁVOLKELETI CSAPATOK VISSZAVONÁSA SEM

Tokióból jelentik: A Stefani ügynökség közli: A japán sajtó az angol csapatoknak Kínából való kivonásával egyöntetűen hangsúlyozza, hogy Anglia azt hiszi, hogy eme intézkedések által megjavíthatja távolkeleti helyzetét, melységesen csaldók.

JAPÁN LÉGITÁMADÁS CSUNGKING ELLEN

Tokióból jelentik: Vasárnap délután egy 96 repülőgépből álló raj támadta meg Csungking kínai fővárosát. A japán gépeket kínai vadászgépek támadták meg. A kínai jelentésekkel ellentétben csupán két japán gépet sikerült lelőniük.

Sanghaiból jelentik: A kiűritési munkálatoakat megkezdték és a várható japán támadással szemben erős védelmi intézkedéseket fogantositottak.

NAGY NYUGTALANSÁG SZINGAPURBAN

Tokióból jelenti a DNB: Az Asahi Simbun jelentése szerint Szingapurban egyre növekszik a nyugtalanság. A tengerpart mentén árkokat ásna. Az angolok több zsidó emigránst letartóztattak.

NEM IRÁNYUL JAPÁN ELLEN A BENZIN EMBARGÓ

Tokióból jelentik: A japán külügyminiszter most kapta meg az USA hivatalos válaszát, arra a tiltakozásra, melyet Tokió a repülőgépek számára szükséges benzín embargója miatt nyújtott át Washingtonnak. Az amerikai válasz leszögezi, hogy ez az intézkedés kizárólag katonai jellegű és nem irányul egyetlen állam, legfőként pedig nem Japán ellen.

Mi van Angliában?

Az olaszok szomáli előnyomulása ismét érezteti az emberiséggel, hogy egy hatalmas özszeomlás tanuja. A brit világbirodalomnak ismét egyik sarkán gyúlladt ki a tűz és Anglia ellenségei ismét tervszerűségről adtak tanubizonyoságot. Anglia saját testén érzi azt a csapást, amelyet másra akart mérni. Ez az angol tragédia visszatérő jelensége. Tengerzárta létesített s most saját ellenálló képessége tör meg az ellene alkalmazott tengerzárton. Uralni akarta a Földközti tengert, ahonnan most őt zárták ki. Szomál és Adent hídnak tartotta kisázsiai és keleti birtokain és a hídon most ellenfelei törnek át. Elhibázott diplomácia és katonai készültség karoltve okozták és tovább siettetik mindazt, ami az angol néppel bekövetkezett.

Ez az angol nép a most folyó hetekben a jelek szerint óriási átalakuláson megy át, jobban mondva a közvélemény széthasadása olyan mérvű, amilyenre az utóbbi századok angol multjában nem volt példa. A lelki átalakulás az egyetemben megy át és az majd csak a háború utáni tömegmegnyilvánulásokban mutatja meg eredőjét. Az angol racionalis teremtés, a dolgokat mérlegre helyezi és ez a kontemplatív eljárás eredményezi a közvélemény széthasadását, amiről a szigetország mai elzártágán átszűrőmlő, hiteltérdemlő jelenségekből győződhetünk meg. Ez a megosztás egyetlen népnél sem volna feltűnő. Súlyos problémák előtt nehéz a közvélemény egységesítése. Anglia esetében azonban példátlan, hogy a nép egyik fele más akarjon, mint a másik. Eddig mindig csak módszerkérdésekről volt szó, a főcél mindig a „british prosperity“ volt és nagyon finoman kellett elemezni ludni ahhoz, hogy az angol politikai pártok programbeli eltérését fellelhessük. Most súlyos, lényegbeli a kérdés: béke, vagy háború, élet, vagy halál?

A sok minden közül, amit Anglia háborús veszteségszámláján feljegyez, szerepel az angol hidegvér is, amely valójában nem más, mint az északi népek nyugalma. Ez a nyugalom kitűnő fegyver addig, míg azt meg nem zavarják. A német háborús eszközök között szerepel a pszichológia is, amelynek igen sok sikert köszönhetnek. Tisztán lélektani alapon dolgozik a német hadvezetőség, amikor a brit sziget elleni koncentrikus támadás előtt egy idegháborút vezet le, amely kimeríti és aláássa a védelmi felkészülés erejét. A németek mindig és mindenütt azzal győztek, hogy az ütköztáryát ök játszották ki, nem vártak a velük szembenálló rossz játékos lapjaira. Az a tudat, hogy a sors akkor sújt le, amikor a németek is úgy akarják, a harcban álló partnert eleve elüti a kezdeményezéstől és a gyengébb helyzetébe sodorja.

Anglia világhatalom akart maradni — katonai felkészültség nélkül. Világos, hogy az ilyen brit világhatalmi helyzet csak megtűrt állapot volt, amely nyomban veszélyeztetve van, ha egy vagy több katonai hatalom azt megtámadja. Ma pedig két, de lehet, hogy holnap — Japánnal együtt — három katonai állam ostromolja a brit pszeudohatalmat. Kizárt dolog, hogy az anyaország és a gyarmatok ellen irányuló ellenséges lépések nyomása közepette angol katonai szemle keletkezhetne, ami pedig a győzelem elengedhetetlen feltétele. Sőt ellenkezőleg: a háború céltalanságának a gondolata, a sikertelenségének elkekerítése — a jelek szerint — súlyos bírálatokat provokált az angol nép körében. Belső széthúzás, véleménykülönbség és lelki depresszió azok az erők, amelyek transcendentális mi-voltukban is működnek és felőrlék az angol idegeket.

Senkisémet tetelezhetheti fel, hogy a német hadvezetőség beérné az idegháború eredményességével. Egészen közelálló a német katonai támadás és ezt csak egy akármilyen, de Angliára mégis kedvezőbb béke tud feltartóztatni, mint az a béke lenne, amelyet London megszállása után kötnének. A német tervszerűség eddigi példái után a világ és az angolok is tudják, hogy minél jobban késik a támadás, annál biztosabban és annál nagyobb dinamizmussal fog bekövetkezni. Lehetetlenségük nincsenek és ilyenek feltevésén az angol józanság nem is bízakodik. Az angol józan megfontolásnak ma már csak az a szerepe, hogy az ostromlott vár urának, Churchillnek vakmerő elhatározottságát leszerelje.

Tudományos vizsgálattal állapítják meg a katonák teljesítőképeségét

Különleges készülékek állapítják meg, kire milyen feladatot lehet bízni

A pályaválasztás nehéz kérdésében, melynél elősorbán az veendő figyelembe, hogy kinek mihez van leginkább hajlama, a legfőbb segítő az utóbbi időben a tudományos képességvizsgálat. De a modern pszichológiának e leggyakorlatibb felhasználása ma már nemcsak a pályaválasztásnál, vagy a veszélyes üzemekhez való felvételnél alkalmazható igen ügyesen, hanem az emberi teljesítőképeség fokozásának e kiváló eszköze a haderő szolgálatában is nagy előnyt jelent. Különösen a mai harcászati módszereknél, ahol az embereknek oly speciális felhasználására kerül sor — mint pl. az éjtérnyős csapatoknál, motorkerékpáros portyázó osztagoknál, repülőalakatoknál, páncélos kocsiknál stb. — az egész haditerv sikere részben azon fordul meg, hogy minden katona a várakozásnak megfelelően oldja-e meg a rábízott feladatot. Ezt pedig a vezetőség leginkább az **életvesztés** képességvizsgálat alapján remélheti.

Azeelőtt megelégedtek a sorozó orvos megállapításával, hogy valaki testi alkatajánál fogva alkalmas-e vagy alkalmatlan katonai szolgálatra. Beosztása pedig többnyire a véletlen mult, vagy legjobb esetben öletszerű volt.

AKIRE FONTOS FELADATOT LEHET BIZNI

A modern vizsgálati módszer lényege — röviden elmondva — az, hogy az életből ellesett, leegyszerűsített munkafolyamatokat végeztesnek a vizsgálandó személlyel. Ha azt akarják megállapítani, hogy valaki valamilyen szolgálatra alkalmas-e, akkor olyan munkát végeztesnek vele, mely e szolgálatban tényleg elő szokott fordulni.

Ezt az eljárást munkavizsgálati módszernek nevezik.

Sok ezer kísérletről nyert tapasztalatok alapján a modern pszichológiai kutatás azt az érdekes megállapítást tette, hogy a vizsgálati kísérletezések-nél nem az a lényeges, hogy a vizsgált személy valamilyen eseményre gyors cselekvő választ adjon — például a hallott távirati jeleket gyorsan regisztrálja, a kapott parancsokat gyorsan teljesítse, a kérdésekre gyorsan válaszoljon, stb. — vagyis, hogy a reakcióképesség gyors legyen, hanem inkább az a lényeges, hogy a dolgokra való reagálása egyenletes legyen. Ha a reakció-működés nem feltétlenül egyenletes, az befolyásolható, érzékenykedő, hangulatokra hajló emberre vall, akire fontos feladatot bízni nem tanácsos. Ha ellenben valakinek a reakció-működése egyenletes, annak munkájában feltétlenül meg lehet bízni.

A KÉSZÜLÉKEK

A gépkocsivezetők rátermettségét vizsgáló készülék például, egy mozdulatlan vezetői ülésből és egy vetítőszoftókból áll. A vászra trükkfilmet vetítenek, mely egy útvonalat ábrázol különböző akadályokkal. A kép a néző felé mozog, úgy hogy teljesen azt az illúziót nyújtja, mintha mi az ellenkező irányban haladnánk. Az autónak a filmen egy hűtő sematikus rajza felel meg. A vezetői ülésben helyet foglaló személy mozdulatának megfelelően a gáz a vetítőkészülék sebességét változtatja, ezt állítja meg a fők és ennek irányát szabályozza a kormány kerék. Ha a filmen a kocsit jelző folt sötét területet, azaz akadályt érint, akkor egy fotoelektromos cella jelzi a hibát. Ily módon nemcsak a gépkocsivezetésre való alkalmasságot lehet megállapítani, hanem bizonyos mértékben autóvezetői gyakorlatra is szert lehet tenni.

A tüzéséghez beosztottaknál fontos, hogy az illető jól tudjon megbecsülni térbeli távolságokat, mélységeket és magasságokat. Ezt egy igen komplikált szerkezettel vizsgálják. Érdekes adat, hogy az embereknek csak egy százaléka jó mélység-becslő.

S ki gondolná például, hogy más különleges képességgel kell rendelkeznie a leadó rádiótávírásnak és mással a felvevő távirásznak. A leadónak jó ütemérzéke kell, hogy legyen, hogy a Morse-jeleket ütemesen kopogtassa le, mert különben a legjobb távirás sem tudja felvenni. A felvevő-távírásnak viszont jó hangérzéke van szükséges, hogy pontosan tévedhetetlenül meg tudja különböztetni egymástól a rövid és hosszú jeleket. Az ütemérzéket a zenében használatos metronommal és regisztráló készülékkel vizsgálják. A metronom lényege egy fémkar, amely ütemesen ketyegve ide-oda leng. A hangérzéket úgy mérik, hogy gramofonról egyenlő és különböző hosszúságú hangjeleket szólatatnak meg. A jelöltnek azt kell megmondania, hogy mely jelek egyformák és melyek különbözők.

Az eddig említett eljárások kéz-, illetve szak-ügyességi próbák. Érdekesek azonban az értelmi és felfogóképességre vonatkozó vizsgálatok

is. Egyszerűbb parancsokat adnak a jelöltnek; például: vonalakat húzni, mondatot befejezni, eredeti és másolati szövegek közötti eltérést kikeresni, kérdésre adott válaszok közül a helyeset megjelölni, számokat kikeresni, stb.

Hivatásos tisztjelöltneként kiterjeszkednek az értelem önálló kritikai és alkotóképességének vizsgálatára is. Ennek egyik módja pl., hogy a jelöltnek egy valószínűtlen feltevés következményeit kell írásban dolgozgatászerűen taglalni. Ilyen feltevés például: mi lenne a következménye annak, ha az erdőkhelyére mindenütt mocsarak kerülnek? Milyen két különböző értelmi beállítottságú embert jellemez az erre adott következő két válasz. Az egyik: „Sok lesz a víz, olesó lesz a haj, fa helyett szénell kell fűteni, többen kapnak maláriát, a szarvasoknak uszonyuk fog nőni, az utakat sokat kell javítani”. És a másik: „Az erdő eltűnése mérhetetlen veszteség a gazdasági életre, egyrészt a fa mint nyersanyag elvész, másfelől az erdő vadjai elpusztulnak. De az egészségügyi viszonyok is megváltoznak. Végül harcászati szempontból is változások fognak bekövetkezni, főleg a harcmodorban.”

Az első rapszódikus, rendszertelen, felületes elme, a másik az ellenkezője:

rendszeres, elmélyítő, módszeres gondolkodó.

Ezt a vizsgálati módszert alkalmazták már a

Laval átalakítja a francia kormányt

Genből jelentik: Vichyből nyert feltétlenül megbízható értesülések szerint, a francia kormány gyökeres átalakítása küszöbön áll. Laval miniszterelnök főként fiatalokkal kívánja felfrissíteni kabinetjét, de egyelőre semmi sem szívatog ki a bizalmas tanácskozásokból. Annyi már most bizonyosra vehető, hogy a francia kormány átalakítása még e héten megtörténik.

Berlin a délkeleti kérdés gyors megoldása mellett

Befejezést nyert Bossi római nagykövet küldetése

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia budapesti tudósítója Bossi megbeszélésével kapcsolatban a következőket írja:

— A magyar kormány nem akarja, hogy a tárgyalásokból bármi is napvilágot lásson. Megjegyzik azonban magyar körökben, hogy Bossi budapesti látogatása csak a tulajdonképpeni tárgyalások beharagzása volt. Az olasz lap más forrásból még annyit tudott meg, hogy a román kormány Bossinak csak egészen korlátozott felhatalmazást adott. A látogatásnak inkább csak jelképes jelentősége volt.

Bucurestiből jelenti a Német Távirati Iroda: Bárdossy László bucarestii magyar követként este a külügyminisztériumban átnyújtotta Csáky István magyar külügyminiszter em-

lékiratát. Bucurestii politikai körökben úgy tudják, hogy a magyar kormány ebben ismertette javaslatát az elkövetkezendő tárgyalások tekintetében.

Bucurestiből jelenti: Raoul Bossi római román követ római állomáshelyére tért vissza.

Bucurestiből jelenti: Bárdossy László bucarestii magyar követ megjelent Manolescu Mihail külügyminiszternél és átnyújtotta neki a román—magyar közvetlen tárgyalások megindításának módozataira vonatkozólag Csáky István gróf magyar külügyminiszter részletes emlékiratát. A bucarestii rádió berlini jelentése alapján közli, hogy Németország gyors megegyezést sürget.

(Rador)

A görög határ közelében Albánia területén a görögög meggyilkolták Hogia irredenta hazafit

A merénylet hatása Olaszországban. — Az albán—jugoszláv határon nem voltak incidensek

Rómából jelentik: A Stefani hírszolgálati iroda jelenti: Felhatalmazott római körök megállapítják, hogy azok a hírek, amelyeket bizonyos idegen propaganda terjeszt és amelyek szerint Északalbániában, a jugoszláv határon súlyos incidensek történtek volna és hogy a pacifikálás miatt odaküldött olasz tiszteket a fellázadt albánok meggyilkolták volna, teljes egészükben kóhalmányok. Ezzel ellentétben viszont

Albánia területén, a görög határ közelében, — mint jelentik — meggyilkolták Hogia albán irredenta hazafit. A gyilkosságot görögügynökök követték el. Felhatalmazott római körök hangsúlyozzák, hogy ennek a gyilkosságnak híre Olaszországban mély benyo-

mást keltett, de azzal a higgadsággal vették tudomásul, ami a mai fasiszta Olaszország jellegzetessége. Megállapítják, hogy a jelzett incidens nem az első ilyen természetű esemény a görög—albán határon. Emlékeztetnek az 1923 évi eseményekre, amelyek során Olaszország adott választ, hogy elfoglalta Korfu szigetét, de ezek az esetek nem kell, hogy megismétlődjenek és nem is ismétlődhetnek meg, különösen miután Albániában urrend szilárdult meg a baráti Olaszországgal egyetértésben. Mivel pedig a helyzet így áll, ezért bárki merje érinteni Albániát, úgy tekintik, mint az Olaszország bántalmazását célzó kísérletet.

Harmadik Birodalom haderejének megszervezésénél, mégpedig óriási arányban. A vizsgálatokhoz a birodalom valamennyi pszichológiai ág képzett alattvalóját katonai tisztviselői szolgálatra hívták be. Mint minden téren, itt is a legnagyobb alaposágra törekedtek.

A hadsereg minden egyes tagját képességvizsgálatnak vetették alá.

Két pszichológusnak két nap alatt csak öt jelöltet kellett megvizsgálnia. E két nap alatt vizsgálok és vizsgáltak szinte sílve-főve együtt voltak, még együtt étkeztek is, csakhogy minél helytállóbb és részletesebb eredményekkel szolgáljon a vizsgálat. A német vizsgálati rendszer a legmodernebb; mintegy 200 tanár húsz lélektani intézetben végzett speciális kutatásai alapján alkották meg.

A képességvizsgálatok eredményeinek a gyakorlattal való megegyezése meglepően pontos. A „találati” valószínűség megközelíti a 70—90 százalékot. Ez igen nagy eredmény. A kiképző tiszt tudja, hogy hallgatóságának legalább háromnegyed része odavaló, megérti előadását és magáévá teszi azt. A katonák tudják magukról, hogy azon a poszton, ahová állítják őket, megállják a helyüket és hogy a rájuk bízott feladatokat maradéktalanul meg is tudják oldani. Ez önbizalommal tölti el őket és morális fölényt biztosít számukra. Ez magyarázza nagyrészt azt az óriási teljesítő képességet és eredményt, amit a német hadsereg elért.

Lenau Miklós szülőfaluja, melyet a törökök teljesen elpusztítottak, de Mária Terézia újra építtetett

Most van százharminc esztendeje annak, hogy Gruber János csatádi plébános, aki azelőtt a temesvári püspöki székesegyház hitshónoka volt, latin nyelven vezetett egyházi anyakönyvébe a következő bejegyzést eszközölte:

— Die 13 augusti anno Domini 1802. Baptisatus Nicolaus nobilis Niembach de Strehle-nau. Natus die 12 augusti 1802.

Ebből az 1802 augusztus 12-én született és másnap keresztelt fiúcskából lett idővel a németiség világhírű és nagyságában soha el nem múló költője, Lenau Miklós. Még zsenge korában szakadt el szülőföldjétől, de annak szeretete soha nem vesztett ki szívéből és a falut, amelyben meglátta a napvilágot és annak a falunak környekét több költeményében is megörökítette. Mondhatnók, hogy Csatádot, ezt a kicsiny bányásági községet Lenau Miklós tette híressé, ismertté.

Am Csatád, ha nem is volt hírneves és nagyon ismert, mégis szép multra tekinthet vissza. Alapítása régebb, mint sok városé. Néhai Szentklár János dr. volt csanádgyházmegyei nagyprépost és jeles történetíró terjedelmes munkában megírta Csatád történetét. Lapozunk csak kissé ebben a műben és vetítsünk belőle részleteket az ujságpapírra olvasóink számára.

Csatádot — régiesen Chatadnak írták — a Chatha nemzetségből származó Becsei Imre alapította.

Nemzetségének ama tagjai, akiknek az új községben volt családi birtokuk, ettől kezdve Csatádiaknak nevezték magukat. A községről szóló legrégebb okirat 1415 február 4-én kelt és megemlíti, hogy Csatád földesura Csatádi Mátyás. Később a Csatádi család anyagi bajokba jutott, mert egy 1493-ból származó irás szerint Csatádi Márton csatádi birtokának Bogáros község felé eső részét kénytelen volt elzálogosítani. Ekkor azonban Csatád község már nem létezett.

Iszkender török basának, Szerbia helytartójának puszító csapatai felportyázták Temesig, Torontáig és 1481 őszén felperzselték Csatádot is.

Csatád ezentúl évszázadokig csak mint pusztá szerepelt, de mindvégig megtartotta eredeti nevét. A másfél százados török hódoltság után a csatádi pusztát a kincstár vette át és vállalkozóknak adta bérbe. Csatád körül a törökök által elpusztított községek mind újjáépültek, Csatád azonban megmaradt pusztának. 1750-ben a bérlők évi négyezerötvenöt forint bért fizettek. Az akkori időben a legszebb búzának mérőjét harminc krajcárért adták és így nem is lehetett magasabb bért kérni.

Azon a magaslaton, ahol hajdan Csatád állott, Csokovics György János temesvári mészáros, aki a bérlők gyike volt, 1759-ben fészület emeltetett. Ugyanabban az évben épült a fészülettel szemben az országutakon közlekedő postakocsik számára állomás, ahol megpihentek és lovakat váltottak.

Mária Terézia a Bánságban nagy telepítéseket végzett és a német birodalom minden részéből hozott földművesekkel és iparosokkal falvakat alapított. A királynőnek 1763 február 25-én kiadott rendelete véget vetett Csatád pusztajellegének és feltámasztotta a hajdani falut. A bér-

letet a bérlőknek felmondták és a csatádi telepítés végrehajtásával Hildebrand bányászati kormánytanácsost bízták meg.

A községet ugyanazon a helyen építtették meg kétszázakét házzal, ahol annak idején a régi Csatád állott.

Egykori magyar nevét az új község megtartotta, azonban lakosai már nem magyarok, hanem németek voltak, akik Luxemburg, Lotharingia, Vesztfália és Bajorország különböző vidékeiről sereglettek össze. Bécsben gyűjtötték ezeket a telepeseket, Titelig a Dunán hozták őket, onnan pedig szekerekkel.

1767 júniusában Csatád megkapta első plébánosát Fabik János verseci káplán személyében. Egy év múlva Csatádnak már volt kis temploma, amelyet Engl Antal gróf csanádi püspök szentelt fel.

Minden egyes ház számára harminckét hold úrbéri földet mértek ki, amelyet az egyes családok szorgalommal műveltek.

Csatád, melynek 1778-ban már ezernél több lakosa volt, 1777-ben kincstári kerületi székhely lett, ahonnan a környékbeli kincstári birtokokat igazgatták. Számos hivatalnok került akkor Csatádra, amely székhelye lett a kerületkapitányon és a hozzátartozó személyzetet kívül még a bűnfenyítő bíróságnak is. Az első templom, amely inkább csak egyszerű kápolna volt, hamarosan szűknek bizonyult és Tománovics Sándor plébános 1777-ben kieszközölte Mária Teréziánál, hogy a kincstár költségén új templomot építsenek. Amikor aztán három évvel később Tománovics meghalt, a hálás község az új templomban helyezte holttestét örök nyugalomra. Tománovics után Pinter János, Heyne Donát, Radványi András és Gruber János voltak a plébánosok. Gruber plébánoskodása alatt született Lenau Miklós.

Csatád egyre fejlődött. 1820-ban mezővárosi rangra emelték és jogot kapott hetipiac és három országos vásár tartására. 181-ben a községben már gyógyszerár is volt.

1849-ben Brassay József volt Csatádon plébános. Ariz Károly császári biztos, akit a csatádi kerület kapitányává nevezték ki, 1849 október 1-én berendelte a környékbeli papokat és tanítókat Csatádra és megparancsolta Brassay-nak, hogy az osztrák császári csapatoknak a magyarok fölött aratot győzelme alkalmából hálaadó istentiszteletet tartson.

Brassay ezt megtagadta, mire a császári biztos elfogatta, szuronyok között Nagybecskerekre, majd Temesvárra kísérte.

A ten svári haditörvényészek azonban emberségesek voltak és Brassayt mindössze arra ítélték, hogy állandóan a temesvári szemináriumban tartózkodjék, de aztán 1850 január 18-án onnan is kibocsátották és visszamehetett Csatádra.

A mai Csatád a Bánság egyik legvirágzóbb községe. Lakosai jómódúak. Nemcsak vagyont gyűjtenek, hanem kulturális életet is élnek és számos egyesületük van. Büszkén tekintenek a főtéren álló szoborra, amely a falu nagy szülötének, akinek kilencvenedik halálórási évfordulóját a héten üli meg a bányászati németiség, emlékéért hirdeti.

Kubán Endre

Kényszerlakhelyre utalt rémhírtérjesztők

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium augusztus 8 és 9-én közölte, hogy az állam rendjét biztosító törvény és a vonatkozó minisztertanácsi napló alapján a rémhírtérjesztők újabb csoportját utalták kényszerlakhelyre. A belügyminisztérium közleménye felhívással fejeződik be: Ne terjesszék az érdekeltek által forgalomba hozott rémhíreket, akiknek célja, hogy nyugtalanságot keltsenek a lakosság körében. Ne adjatok hitelt a rémhíreknek. Őrizzék meg nyugodtságukat, amelyre ezekben az órákban oly nagy szükség van. A belügyminisztérium az ország rendjét biztosító törvény, valamint a katonai parancsnokság által kiadott rendelet alapján az állambiztonsági hivatal és a rendőrség vezérigazgatóságának közgei július 30-án letartóztatta Mészáros Zoltán kolozsvári, augusztus 5-én Pavel Marin galatii és augusztus 10-én Axente Gheorghe bucurestii illetőségű egyéneket, akiket rémhírtérjesztés miatt az illetékes hadbírósnak adtak át. (Rador.)

Népszámlálás Törökországban

Tizenhárom év alatt hat milliós népességi gyarapodás?

Ankarából jelentik: Október 24-én tartják Törökországban az új népszámlálást és annak lebonyolításával és ellenőrzésével kétezer állami tisztviselőt bízott meg a kormány. A népszámlálás adatait még aznap este nyilvánosságra hozzák. Az utolsó népszámlálás Törökországban Kemal Atatürk ismeretes reformmozgalmára idején volt, 1927-ben s az akkori kimutatás 13.600.000 lakost tüntetett fel. Illetékes helyen hangoztatják, hogy Törökország összlakossága ma 18 millióra tehető.

Velence műkincseit biztonságba helyezik

A Palazzo Ducall és Sansovino loggiája — háborús mezben

Rómából jelentik: Az Osservatore Romano csütörtöki száma közli Piazza velencei bírópátriárka és a helyi hatóságok közös megállapodásának hírét, mely szerint a velencei Szent Márk-templom s a többi egyházi épületek nagyértékű művészeti műkincseit állami segítséggel leszerezik és biztonságba helyezik. A Palazzo Ducale, Sansovino loggiája és a San Marco összes függőségei („l'Isola d'oro di Venezia") teljesen háborús mezbe oltóztak. A velencei hatóságok az ellenséges repülőátadások fokozódásával számolnak s ezért tartották szükségesnek a fenti intézkedéseket.

Lagközelebb a
Scala-ban
Szenzációs
film

Vörös ördögök

Ray Corrigan
Hoot Gibson
Sam Mc. Kim

Visszavonták a rádiótilalmi rendeletet és zárt ablakok mellett az összes állomások hallgathatók

Néhány nap előtt közöltük a Temes-Torontál megyei rendőrségnek azt a rendelkezését, amely a külföldi rádióállomások műsorának hallgatását korlátozta. A Temes-Torontál megyei rendőrség most visszavonta ezt a tilalmi rendelkezést és ezzel kapcsolatban a következő közleményt adta ki a sajtó számára:

A rádiófelvevő készülékek használatára vonatkozó közlemény visszavontnak tekinthető olyan ér-

telemben, hogy ezeket a rádiókészülékeket a rádiózásra vonatkozó szervezési törvénynek és az érvényben levő katonai rendeletek intézkedéseinek megfelelően lehet használni.

Az újabb rendelet értelmében tehát zárt ablakok mellett az összes rádióállomások műsorát szabad hallgatni, de a rádiót hallgató közönségnek tartózkodni kell a rádióban hallott hírek terjesztésétől és azok kommentálásától.

Végignéztem, hogyan löttek le az éj sötétjében egy angol bombavető repülőgépet

(Düsseldorf, augusztus hó.) Légiriadó van, a szirénák velőtrázóan búgnak az éjszakába. Hosszú autózás és késői lefekvés után, álmodból felverve, kábultan eszmélek rá: légiriadó van! Persze, most le kellene menni a légvédelmi óvóhelyre, a pincébe. Na szervusz! Ezt az éjszakát másként képzeltem el magamnak. Szépen lassan felöltözöttem, felnyúztam cipőmet, minden úgy tűnt fel nekem, mint egy lassított filmelőadás. Persze mindez csak gondolatban, mert a valóságban még mindig az ágy szélén ültem pizsamában, félig alva, félig morfondírozva. Mit ér egy luxusszálloda kényelmes ágya, ha az embernek a pincébe kell mennie? Bennem az öntudat, bágyadság és a kötelességtudás kavargott; szobámban siri esend. A nyitott ablakon kitekintettem az uccára, ott is csend és az egész város felett mély sötétség. Düsseldorf város szíve mintha megszünt volna dobogni, megénekelte, az uccák és terek kiáltak. Sehoh egyvetlen lámpa, semmi fényforrás, egyetlen egy élőlényt sem látni. De mi ez? Végeltem magasságból, lágy zümmögés hallható, mintha szunyog repkedne a kiszemelt áldozat feje körül, de aztán tisztán hallhatók a repülőgépek motorjai.

Itt vannak az angolok!

A külvárosok határában egyszerre csak kigyúlnak a fényszórók, fehér fénykévájük beleszúr a sötét égboltozatba, felkavarják a lágy felhőket, régigtapogatják az eget, keresnek, kutatnak... Most már teljesen felébredtem, a légvédelmi sziréna régen elmúlt, mindenki nyugodtan esendben levonult a szálloda nagy pincéjébe, én még nem tudom magam eltökélni. Egyrészt kíváncsiság gyötör, másrészt pedig a kötelességet azert diktálja, hogy a többi lakótársához hasonlóan lemenjek, eltekintve attól, hogy

40 márka büntetést kellene leszurkolnom, ha észreveszik, hogy nem tartottam be a légvédelmi utasításokat.

Bevallom, hogy ez utóbbi hang bennem nagyon halk volt és inkább engedtem a kíváncsiság ösztönének. Egy újságírónak egyszer csak végig kell élnie egy bombatámadást, már pedig a pincében legfeljebb csak félig alvó, fáradt embereket látnak. Megbűvöltem álтам az ablaknál is nem tudtam tekintetemet levenni a folyton szimatoló "fényszórók idgesen tapogatózó ujjairól, a sötét égről, amelyen ott

valahol egy, vagy több angol bombázó bujkál.

En is keresem őket és néha-néha úgy tűnik, mintha egy szunyogszerű ezüstös testet látnék a fénycsővában. A fényszórók egyszerre lesöté-
 itenek, az égboltozat még sötétebb lesz és hiába úrom tekintetemet a mély sötétségbe, nem látok semmit. Már úgy hittem, hogy a riadónak vége, amidőn mind erősebb motorzúgást hallok. Szinte süvít, füttyül, ahogyan zuhan az angol bombázó 6-7000 méteres magasságból, hogy ombarakományát annál biztosabban elhelyezze az alvó város felett. Kezem görcsösen fogja az alak párkányát, mert most egyszerre, mintegy sápasra,

kigyúlnak a város fényszórói

és a fénykévák keresztjezeiben látom az ezüst madarat. Könyörtelenül megvilágítják és nem engedik el többé karmaikból, kb. 2000 méter magasságban úszkál az angol bombázó gép, hol jobbra, hol balra akar kitérni a fénycsővák elől, de ezek nem engedik el zsákmányukat. Egy erős négymotoros gép

haláltusája kezdődik a légvédelmi tüzérséggel.

Az ágyúk megkezdik a tüzet, a fekete égbolton nagy fényes íveket írnak le a lövedékek, majd különböző színű robbanási pontokat veszek észre a repülőgép oldalában. A kis léghéharító ágyúk

csak úgy köpik a sorozatos tüzet, egész lövedékfalakat állítanak fel a bombázó mellé, ez eltér eredeti irányától és szépen kiszorítja a város határába. Amint eltávolodik, egyszerre a kis ágyúk tűzébe belevegyl a „Flack“, a nehéz ágyúk tüze. A tüzérségi tűz mindinkább fokozódik, egymást követik a robbanások. Már-már azt hittem, hogy az angolnak sikerül megmenekülnie, amikor a bombázó testéből

hirtelen kiesznak a lágok

és nemsokára egy lánbralobban madár teste hosszú füstkévétől követve lezuhan. Telitalát érte és most mint egy üstökös, mind nagyobb sebességgel közeledik a föld felé. A rajnaparti visszhang még sokszor visszaveri a földet megrengető robbanást, majd minden elcsendesül...

Homlokomról az izzadság cseppjeit törölöm. Ilyet még nem láttam, minden olyan gyorsan, olyan kiszámítottan játszódott le, annyira átéltem ezt a harcot, hogy szinte csodálkozom, amidőn a légvédelmi sziréna újból megszólal és jelzi, hogy a riadónak vége! (K. P.)

Nem használ semmit sem az érzések feltorlódása, ha az események ellenünk vannak

- írja a Curentul főszerkesztője

A földműves nép és a munkásság kiszpolyozói ékszereket és idegen valutákat vettek, hogy külföldre menjenek... — A munka korszakába lépünk, vége a kényelmes életnek!

Bucurestiből jelentik: Pamfil Seicaru, ia Curentul főszerkesztője és az új Románia szellemi élharcosa kemény bírálattal illeti az ország eddigi szociális berendezkedését és lapjában a következőket írja:

Nehéz perceket élünk és az átalunk hozott áldozatok — melyekkel az új európai elrendezést akarjuk megkönnyíteni — uralják minden érzésünket. A haza fogalma sohasem élt bennünk erősebben. De akármilyen megrázó visszhangot is keltenek bennünk az események, meg kell őriznünk tisztánlátásunkat.

Nem használ semmit az érzések feltorlódása, ha az események ellenünk vannak.

Csak megfontolás és elővigyázatosság tudják a minimumra csökkenteni azt, ami kellemetlen, a nemzeteknek saját sorsába vetett bizalmát csak ezen az úton lehet megőrizni.

Hiba lenne feltételezni, hogy csak területi kérdésekben való alkalmazkodást kérnek tőlünk az európai elrendezéssel kapcsolatban

és ha Bulgáriával és Magyarországgal megegyezünk, állami életünk normális menetét ismét felvehetjük. Szükség van felfogásunk bizonyos módosítására, az egyéni és társas életéről és államról alkotott felfogással kapcsolatban. Flandria mezőin nemcsak a szövetségesek haderejét győzték le, de egy egész politikai és szociális rendszer is vereséget szenvedett. A szabadelvűségnek vége és ezzel együtt a hozzáfűzött egész politikai és szociális berendezés is összeomlott. Több munkára, az energia észszerűbb kihasználására van

szükség. Nagy terv készítendő a parazita élet kiküszöbölésével, ezt várják tőlünk.

Népiink 80 százaléka földműves. Dolgozik és jobb sorsot érdemel. A munkát tehát úgy kell elkezdni, hogy a földművesréteg alapjára helyezzük egész gazdasági életünket.

Ha megvizsgálunk az iparvállalatok tulajdonosairól készült statisztikát, tisztán látnánk, kik használták ki a földműveseket. Mikor aztán láták, hogy borul fölöttük, ékszer és idegen valutákat vettek, hogy külföldre menjenek. Huszonegy éven át használták ki a földműves osztályt, mi pedig most bepillantunk az egészségügyi adatokba, melyekből kitűnik, mennyire

nemzetellenes volt gazdasági és szociális berendezésünk.

A demokrata-liberális idegenbarát államot meg kell szüntetnünk, hogy az agrár-állam fejlődhesék és nemzeti elemet használjunk a mezőgazdasági termékek forgalmában. Hiába minden szervező munka, ha a gazdasági élet minden ágát nem töltjük meg román elemekkel. Román kezdeményezésre van szükség állami támogatással. Változzon meg a hitelnyújtás mai rendszere, mely nem ismerte az etnikai jellegét. Erdélyben és a Bánságban megállapítható ennek az eredménye. Felmegoldások nem használhatók, a jegybank hitelnyújtási keretében kell mélyreható változtatást eszközölni a mezőgazdaság érdekében. Szükség van arra is, hogy az iskolák ne termeljenek állami tisztviselőket. A munka korszakába lépünk, vége a kényelmes életnek.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23—10 és este 10 óra után: 23—15.

Harmincezer lei

bizony nagy pénz. Tisztességes összeg. Szegény ember csak kalaplevéve említi, annyira tiszteli.

Egy bizonyos harmincezer leinek a történetét akarom az alábbiakban elmondani.

Biztosítási képviselő — régente így mondták: ügynök — érkezett a faluba. Hóna alá csapott iratáskával fürgé léptekkel csörtetett a község belsejébe. Úgy ment, mint aki jól tudja a járását. Nem is kérdészködött senkifől, hanem egyenesen benyitott egy középirtokos portájára. A birtokos a tornácra ült, éppen bekebelezte volt a vacsorára felszolgált csirkepaprikást és bort töltött poharába. Mikor azonban megpillantotta a képviselőt, rossz kedve támadt.

— Hohó, barátocskám, — kiáltotta feléje — nem csinálunk üzletet. Nem kötök újabb biztosítást. Elég nekem az is, amit magával tavaly csináltam.

A képviselő úr azonban nem riadt meg, vidám arccal válaszolt:

— Ne kergessen ki engem az úr, mert harmincezer leit hozok.

— Barátom, maga viccel. Miért hozna nekem harmincezer leit? Vagy úgy érti, hogy a harmincezer leit öt év múlva kapom, ha most biztosítást csinálók?

A biztosítási képviselő minden további beszéd helyett belenyúlt táskájába és kihúzott abból egy köteg bankjegyet. Letette az asztalra:

— Tessék, itt a harmincezer lei. Az ön kötvénye résztvevő társaságunk sorsjátékán és nyert harmincezer leit. Ez a nyeremény. A biztosítás továbbra is érvényben marad.

A birtokos most már jókedvre hangolódott. Maga mellé ültette a képviselőt, majd kiordított gazdaasszonyának:

— Hé, Maris, hozz csirkepaprikást.

— Hiszen megette már a tekintetes úr, — hangzott a konyhából a válasz.

— Akkor vágjatok le hamar még csirkét és csináljatok paprikást. Addig is hozzatok valami sonkát és még egy poharat.

A képviselő evett és vígan koccintgatott a boldog nyerevével. Később bekebelezte a csirkepaprikást is és még kiadósabban ivott. Lekéste az esti vonatot, amellyel visszatérhetett volna a városba. A birtokos kijelentette, hogy a vendége lesz reggelig és indítványozott egy kis kártyajátékot. Kártyáztak, először kicsiben, majd nagyban. Ittak és kártyáztak reggel hatig. Akkorára a harmincezer lei megint a biztosítási képviselő táskájában volt. Ugyanis elnyerte az utolsó banni. Hatkor kijelentette, hogy siet az állomásra, mert nem akarja a reggeli vonatot is lekésni. Búcsúzóul vigasztalta a birtokost:

— Majd jó szüretet ad az Isten és kárpótolja a mostani kártyavesztéséért. Nem sajnálja az elvesztett harmincezer leit?

— Sajnálja a fene! Úgy veszem, mintha egész éjszaka jól aludtam volna és csak álmodtam volna, hogy nyertem harmincezer leit. Különben is tényleg úgy veszem, mintha nem nyertem volna.

— Azonban még nyerhet.

— De akkor küldje el postán a pénzt és ne hozza el személyesen, nehogy kártyázni kerelkedjek kedvem.

Közmű Bácsai.

— A csernovici egyetem volt rektorát a kulturálisminisztériumhoz osztották be. Bucurestiből jelentik: Öfelsége ma kelt rendeletétörvényével Traian Brăileanút, a csernovici egyetem volt rektorát öt évi időtartamra különleges felügyeleti joggal bízta meg a kultuszminisztérium ügykörében.

— Magyar tanár előadása Iorga szabadegetemén. A Nagenyedi kollégium tanára Pálffy Endre augusztus 12-én délután előadást tart Vámani de Munteban a Iorga szabadegetemén, a következő címmel: „párhuzam Ady Endre és Eminescu M. politikai prózája között.

— Rövidesen megtörténik Japánban a Rotary-club felosztása. Tokióból jelenti a DNB: A Nichi Nichi közli, hogy Japánban és Mandzsukuoiban a Rotary-club felosztása rövidesen megtörténik. Megtiltják az idegenek részvételét az egyesületek és Japán, valamint Mandzsukuo részére új egyesületet létesítenek.

— Öt hústalan nap egy héten Görögországban. Athénből jelentik: A görög lapok közlik a kormány-nak azt a rendeletét, amely szerint a hét öt napján tilos a húsfogyasztás. Ezenkívül augusztus 10-től kezdve kötelezték a fűszerkereskedőket, hogy nyilvántartást vezessenek azokról a vevőkről, akiknek cukrot adnak el.

— Hatalmas vihar Dél-Karolinában. Newyorkból jelentik: Dél-Karolina partjain váratlanul borzalmas erejű vihar vonult végig. Charleston város kereskedő negyedét a víz teljesen elöntötte. A közlekedés néhány órára teljesen megszűnt. A tengerpart más városában a víz nagymennyiségű homokot halmozott fel, ami jelentős károkat okozott.

— Egymillió font értékű tea égett el Londonban. Newyorkból jelentik: Lapjelentések szerint Londonban, a Themse partján kigyulladt élelmiszerraktárban többek között elhamvadt egymillió font értékű tea. Hivatalos angol közlés szerint a tűzvész szabotárs következtében keletkezett.

— Pénteken és szombaton és a zsidó ünnepeken nyitva tartandók az üzletek Magyarországon. Bucurestiből jelentik: A harminchatos bizottság elfogadta azt a rendeletet, amely szerint pénteken, szombaton és a zsidó ünnepeken az ország valamennyi üzlete nyitva tartandó.

— A közlekedésügyi miniszter ellenőrző körúton. Bucurestiből jelentik: Macovei tábornok közmunka és közlekedésügyi miniszter hétfőn ellenőrző körútra Erdélybe utazott, ahonnan a közeli napokban tér vissza a fővárosba.

A szoviet legyelem szép példája

A nép nem politizál, hanem dolgozik

Bucurestiből jelentik: A Rador távirati iroda Sotir Janes újságról cikket közli azzal, hogy a cikk a Dnes című lapban jelent meg. A cikkfrő megállapítja, hogy a közelmultban huszonöt napot tartózkodott a Szovjetben és soha éteremben, színházban, vagy parkban nem hallott külpolitikáról beszélni. Fontos állást betöltő személyiségek „illetéktelenek” minősítik magukat a külpolitikát illetően. Ott — állapítja meg a cikkíró, — csak Molotov beszél külpolitikáról. Nálunk? — folytatja Sotir Janes — mindenki „kijelent”, mindenki magyaráz és mindenki tanácsokat ad.

— A gyenge termés dacára Magyarország nem esőkenti gabonakivitelét. Bucurestiből jelentik: Gróf Teleki közgazdaságügyi miniszter szombaton nyilatkozatot adott le a sajtónak, melyben kiemelte, hogy Magyarország teljesen bele kíván illeszkedni abba az új európai rendbe, melynek kiépítésén most a baráti tengerhatalmak fáradoznak. Magyarország megtesz minden tőle telhető, hogy a baráti hatalmak szűkelegeteinek, különösen ami a gabona ellátásukra vonatkozik, eleget tehessen. Annak dacára, hogy az idei termés gyenge, folytatni kívánják a kivitelét, inkább az ország belseő fogyasztását csökkentik, minthogy a gabona kivitelre vonatkozó kötelezettségek teljesítésében fennakadás álljon be.

— Maga alá temette a felborult kocsi. Ploestiből jelentik: Megrázó szerencsétlenség történt vasárnap este Ploestiben. Zaharescu Gheorghe ploesti illetőségű nagybirtokos kocsijával birtokáról tért vissza. A lovak megijedtek és ennek következtében a kocsit felborították. Zaharescu olyan szerencsétlenül esett a kocsi alá, hogy a helyszínen kiszenvedett, míg az ugyan-csak a kocsin tartózkodó alkalmazottja súlyos sérüléseket szenvedett.

— Külföldi spanyol állampolgárok helyzete. Madridból jelentik: A hivatalos lap közli azt a kormányrendeletet, mely szerint azok a spanyolok, akik a polgárháború befejezése után nem tértek vissza a hazájukba, már nem tekinthetők spanyol állampolgároknak és katonaszökevények gyanánt kezelik őket. Aki a lehető legrövidebb időn belül jelentkezik valamely külföldi spanyol képviselőnél, hazatérhetnek és vagy nagyobb pénzzseggel, vagy kisebb bezárással bűnhődik vétségéért. A kisebb vétségekkel vádolt spanyol alattvalókat esetleg katonai szolgálatra hívják be,

Mit tehet a windsori herceg Bahama szigetén Angliáért?

A Journal de Geneve hosszabb cikkben foglalkozik a windsori herceg „száműzetésével.” A windsori herceget, a volt VIII-ik Eduard királyt a háború elején összekötő tisztnak nevezték ki. Nemrégiben lemondott erről a tisztségéről és a bahamai szigetek kormányzójává nevezetté ki magát. Az angol lapok tiltakoznak a herceg kinevezésével kapcsolatban szárnyrakelt híresztelésekkel szemben. A Daily Mail azt írja, hogy a windsori herceg, amikor lemondott összekötő tiszti rangjáról maga kérte a királyt, hogy új megbízatást adjon neki. A Times szerint a herceg kijelentette, hogy bármilyen minőségben kész hazáját szolgálni. Kétségtelen, írja a lap, hogy az angol birodalomban vannak fontosabb állások mint a bahamai szigetek kormányzósága, mégis ezeknek a szigeteknek külön jelentőségük van. Abszurdum lenne feltételezni, hogy a hercegre bízott misszió nincs összhangban azzal a ranggal, amit mint Anglia volt uralkodója megérdemel. Ezek a szigetek a legelőkelőbb amerikai társaságok találkozóhelyei lesznek, ha a szigetek ilyen illusztris kormányzóknak kapnak. A hercegnek alkalma lesz érvényesíteni befolyását és tekintélyét, hogy befolyásolja az Egyesült Államok kormányának döntését.

— Rövidesen befejeződik a franciaországi csapatok leszerelése. Vichyből jelentik: A múlt hónap elején megkezdett csapatok leszerelése a napokban befejeződik. Az el nem foglalt területeken lévő katonák leszereléséről van szó. Az elfoglalt területekre való tartalékosok visszatérése a német hatóságok által foganatosított intézkedések alapján történik. Egyetlen leszerelt katonát sem térhet vissza lakhelyére, ha a Liniamona—Aisne—Saint Disier—Chaquedolle vonalról északra lakik. (Rador.)

— A Renault-művek megkezdték a munkát. Clermont Ferrandból jelentik a Le Temps, hogy a Páris-környéki Renault-művek augusztus 4-én megkezdték a munkát. (Rador.)

— Betiltott török lap. Konstantinápolyból jelentik: A Stefani-ügynökség közli, hogy a török hatóságok betiltották a Kumhuret című lap megjelenését. A betiltás mély benyomást kellett politikai körökben, de annak oka ismeretlen. (Rador.)

— Éjszakai támadás. Lacatus Cornel huszonhat éves Saguna uca 5 szám alatti lakost az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek az uccán megtámadták és kézzírásokkal megsebesítették. Lacatus a mentők kórházba szállították.

— Lopással gyanúsított asszony. A rendőrség előállították Hoblea Elena nagyváradi illetőségű asszonyt, akit azzal gyanúsítanak, hogy Ungureanu Ioan, józsefvárosi Pop de Basesti ucai lakostól különböző ruhaneműt lopott el. A nyomozás folyamatban van.

— Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Bartl Péter Jakab dr. állatorvos Benő Dietrid nevű fia, Serafin Gheorghe vasúti munkás Cornelia nevű leánya és Amírás Mihály dr. ügyvéd Ildikó Terézia nevű leánya.

— Halálozások. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: özvegy Babucsán Adámné született Löb Ágnes 61 éves, özvegy Zähringer Pétérné született Krämer Anna 81 éves, Szekeres Anna 17 éves, Wingert Jakab 6 éves, Trampis Antal szolga 39 éves, Müller Józsefné született Horung Zsófia 40 éves és Plujar Gheorghe katona 43 éves.

Sohasem tudhatod, hogy ki hallgat ki.

— Vidékről akart húst a városba csempészni. A rendőrséghez érkezett jelentés szerint Petrović Victor mehalai hentes előállították a városi vágóhídon, mert harminchárom kiló lepecsételetlen húst akart a torontáli vámnál a városba csempészni. Ezt a húst, amelyet előzetesen nem vizsgált meg az állatorvos, Kisbescikerek közsgéből akarta a városba hozni nyilván azzal a szándékkal, hogy itt árusítsa.

— Elgázolta a cseplogépet. Mayer Adam cseplogépe, amely Temesillás közsgében végzi a csepést, elgázolta Jäger Mihály ottani lakost, akinek jobb lába eltört. A cseplogépet rroser Lorinc tizenhét éves fiú vezetete, amikor a szerencsétlenség történt. Jäger Mihályt súlyos sérülésével a lippai kórházba szállították.

— Vízbé fulladtak. A szabadban való fürdőzésnek újabb áldozata van. Calacei Andrei tizenhat éves csavósi fiú a Temesben fürdött és amikor mély vízbe került, alámerült. Társai segítségére siettek, de már nem tudták megmenteni és a fiú megfulladt. Holttestét később megtalálták. A vízben lelte halálát Strachó Stefan két éves kécsal fiúcska is, ak egy vízzel telt gödörbe zuhant és mire onnan kihúzták, már halott volt.

1940. augusztus 14.

— A FŐUDVARNAGYI HIVATAL KÖZLEMÉNYE. Bucurestiből jelentik: Öfelsége főudvarnagyi hivatalának 68. számú közlése: Öfelsége a király augusztus 12-én munkakihallgatáson fogadta Giurgiu Ion miniszterelnököt, Popescu David tábornok belügy, Niculescu Constantin hadügy és Budisteanu Radu kultuszminisztereket, valamint Sidorovic Teofil országfőparancsnokot.

— Maurice Arnon, a világhírű francia repülő meghalt. A Paris Soir jelentése szerint a világhírű francia repülő Maurice Arnon, aki több világrepüléseket is nyert, hirtelen meghalt.

— Megalakul a „Francia frontarcosok nemzeti légiója”. Párisból jelentik: Az összes franciaországi frontarcos egyesületeket feloszlatták, illetve egy nagy szövetségbe tömörítették. Kilenc tagú választmány dolgozza ki a szövetség alapszabálytervezetét. Az új szövetség „A francia frontarcosok nemzeti légió”-ja nevet kapja és még augusztus havában megalakul.

— A német lakosság szaporulata. A Birodalom statisztikai hivatala legutóbbi adatok alapján megállapította, hogy a német férfilakosság szaporulata sokkal nagyobb, mint a női lakosságé. A Birodalom férfilakossága 1933-ban 36 millió 80 ezer fő volt, míg 1939-ben 38 millió 752 ezer férfit számláltak össze. Ezzel szemben az 1933-as adatok szerint 39 millió 351 ezer női lakosa volt a Birodalomnak, amely 1939-re 40 millió 612 ezerre szaporodott. A férfilakosság arányszámának emelkedése e hat év alatt 4,5 százalékos volt a Birodalomban, míg a női lakosságé csupán 3,2 százalékos.

— Mussolini felavatta a Tiberis szabályozó munkálatokat. Rómából jelentik: A Duce ünnepélyes külsőségek között avatta fel a Tiberis szabályozó munkálatokat, Rómától délre, ahol 1937 márciusában Mussolini tette az első csákánycsapásokat. A folyó egyik kanyarulatának megszüntetéséről van itt szó, négy kilométer hosszúságban, mesterséges meddével, amely 1290 méter hosszú és kétszer olyan széles, mint a rendes folyógyógy. Ezt a munkálatot azért végezték, hogy meggyorsítsák a víz lefolyását és így kiküszöböljék az árvízveszélyt. Mussolini a munkálatoknál alkalmazott munkásokat, akik résztvettek a tervek megvalósításában, lelkesen ünnepelték. (Rador).

— A földművelésügyi minisztérium rendelete. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium rendelete értelmében minden faanyag szállítmány a vasúti hatóságok számára bizonylatot kap, amely 24 óráig érvényes. Kivételes esetekben a bizonylat érvényét meg lehet hosszabbítani.

Storojinet volt megyeifőnöke öngyilkosságot követett el egy bucurestii fürdőben

Bucurestiből jelentik: Clemente Bocancia, Storojinet volt megyefőnöke, aki Bucurestibe költözött és az Esplanade szállóban lakott, a Strada Biserica Eeni utcában levő központi fürdőben kabint bérelt. A fürdőben történt megjelenése után negyedórával az alkalmazottak revolverlőésre lettek figyelmesek, ami Bocancia kabinjából hallatszott. Felnyitották az ajtót és a volt prefektust vértócsában, súlyos sebesülten találták. A revolvergolyó mély sebet ütött jobb halántékán s kioltotta Bocancia életét. Az öngyilkosságról értesítették a bünyügyi hatóságokat és az ügyészség úgy intézkedett, hogy a holttestet a törvényszék bonctani intézetébe szállítsák. Az öngyilkos volt prefektus hat levelet hagyott hátra, közülük egyet a szolgálatos ügyészhez címzett, aki a nyomozást vezeti.

(—) Tanári áthelyezések. A királyi helytartóság tanügyi vezérfelügyelője Onu Constantin tanárt az oraviciai liceumból a temesvári Diaconovici Loga liceumhoz és Peta Vasile zenetanárt a temesvári német liceumból a karánsebesi tanítóképzőbe helyezte át.

(—) Az aradi Magyar Népközség küldöttsége a helytartóságon. A Magyar Népközség aradi tagozatának küldöttsége ma délelőtt megjelenik a helytartóságon Ciupe Gheorghe dr. vezértikárnál és iskolai ügyekkel kapcsolatos kívánságait fogja előterjeszteni. A kívánságokat emlékiratba foglalták, amelyet átadnak a helytartóságon.

(—) A malmok megkezdik a népliszt őrését. A bányászi malmok ma megkezdik az úgynevezett egységes népliszt őrését. Az új liszt azonban csak akkor kerül majd forgalomba, ha annak árát a nemzetgazdasági minisztérium megállapítja, ami még ezen a héten megtörténik.

(—) Menekült tanerők a Bányásban. Evutianu Sabin, a Temes helytartóság tanügyi vezérfelügyelője az egyes bányászi iskolákban a következő beszálló és északbukovinai tanerők beosztását fogantatóította: Tarnovszky Ottó Csernovichól a temesvári állami német liceumba, Nicolau Ana Csernovichól a csákováli gimnáziumhoz, Bronzeti Visarion Cocaból a karánsebesi fiúliceumhoz.

A Hitlerifjuság küldöttsége Constantában

Kirándulás a tengeren és Mamaiaiba

Bucurestiből jelentik: Az Országórség vendégeként a fővárosban tartózkodó Hitlerifjusági szervezet képviselői, John német miniszteri tanácsos ifjusági vezér vezetésével, valamint Gugaranu alezredes az Országórség vezérkari főnökének kalauzolása mellett, ma Constantát látogatták meg, ahol a „tengerészországörök” fogadták őket. A német és román lobogókkal feldisznított pályaudvaron Horia Grigorescu constantai polgármester mondott üdvözlő beszédet a német vendégekhez, akik előtt kihangsúlyozta, hogy a nemzeti totális alapokra helyeződött Románia szeretettel látja határai között vendégül Nagy-Németország fiatalágát. A polgármester szavait Hitler Adolf éltetésével fejezte be. Az üdvözlésre John miniszteri tanácsos válaszolt a Hitlerifjusági szervezet kiküldöttjei nevében.

— Örömmel látom — mondotta John német miniszteri tanácsos — Öfelsége II. Carol király

böles irányítása mellett újjászületett Romániának ezt a kitűnő „fehér hadseregét”. Ez a Romániában eltöltött néhány nap kitoröhlhetetlen emlékként maradt meg mindannyiunk lelkében és hazatérve tudni fogjuk kellően értékelni azt a barátságot, az áldozatkészséget átértett közös elszántságot és annak a biztos célkitűzésnek tudatát, amelynek megmunkálása a most feladvékó német és román nemzedék feladata és jövőt biztosító teendője.

A német miniszteri tanácsos Öfelsége Carol király és Románia éltetésével fejezte be szavait. A német vendégek ezután Mamaiaira látogattak ki, ahol a Mare-tartomány kormányzója a Rexszállóban látta őket vendégül. Mamaiai látogatásuk után visszatértek Constantába, majd a város megtekintése után, hosszabb hajókirándulást tettek a tengeren.

A hindu nacionalisták elégedettek az alkotmány-reformmá!

Bombayból jelentik: Maulana Azad, a pándiai kongresszus elnöke a Reuter-ügynökség tudósítójának adott nyilatkozatában kijelentette, hogy nincsen szándékában elfogadni az alkirály meghívását, mert nem látja szükségét a tárgyalások elhúzásának. Az elnök hozzátette még, hogy a kongresszus végrehajtó bizottsága, mely a jövő vasárnap ül össze Werdhában, válaszolni fog az alkirálynak. Nehru, a kongresszus volt elnöke másrésztől kijelentette, hogy az alkirály ajánlata és a kongresszus követelése között óriási szakadék tátong.

— Meghosszabbították a kólaajipari részvények láttamozási határidejét. Bucurestiből jelentik: A kólaajipari részvényeknek láttamozási végett történő benyújtására előírt határidőt a külföldi részvénytulajdonosok számára 1940 szeptember tizenkettedikéig, a belföldi részvénytulajdonosok számára 1940 augusztus huszonkettedikéig meghosszabbították.

— A hajózás védőszentjének ünnepe. Bucurestiből jelentik: A Román Tengerészeti Hivatal és az összes román hajózási Egyesületek csütörtökön aug. 15-én ünneplik, a hajózás védőszentjének hagyományos ünnepét. Bucurestiben e napon a Sf. Spiridon székesegyházban ünnepi istentisztelettel kapcsolatos Te Deumot tartanak, de az ország minden helységében emlékünnepeket rendeznek a hajózás védőjének tiszteletére. Azokban a nagyobb városokban, ahol erre mód nyílik a hitszónoklatokkal egybekötött ünnepi istentiszteleteken kívül nagy víziünnepélyeket, hajóversenyeket, kiállításokat rendeznek, amelyek keretében emlékbüszéddel kell megemlékezni a nap fontosságáról.

Dietrich dr. német sajtófőnök beszédének spanyolországi visszhangja

Madridból jelentik: Az „Arita” nevű spanyol lap Dietrich dr. birodalmi sajtófőnöknek, a spanyol újságírók berlini fogadtatásán mondott beszédével foglalkozik és leszögezi, hogy a közösen kiontott vér, a közös célokért vívott küzdelmek eggyé forrasztották ezt a két népet. Ez az ünnepség — írja a spanyol lap — nemcsak a két nemzet ünnepe volt, hanem a jövő problémáit megoldani kívánó két nép célkitűzése.

(—) Augusztus 15-én lejár a kedvezményes adófizetés határideje. Az egyenesági adó. stb.) július-szeptember hónapokra esedékes összegét augusztus 15-ig öt százalékos kedvezménnyel lehet befizetni. A határidő lejártá után ezt az öt százalékos adókedvezményt nem lehet igénybevenni és augusztus 16-án már megkezdik a hátralékos adók behajtását. Az adópenztárak naponta délelőtt 8—1 óra és délután 4—7 óra között vannak nyitva.

(—) Boroanca Traian temetése. Tegnap délután temették el nagy részvét mellett Boroanca Traian megyei kabinetfőnököt. Popovici Virgil ezredes-prefektussal az élén ott voltak a prefektúra tisztviselői, megjelentek ezenkívül a hejyartóság, a város, a jegyzők és a főszoigabírák hivatalnoktestületei, ezenkívül nagyszámúban az elhunyt barátai. A beszentelést Tuora Patrachie dr. főesperes végezte Vuia Ioan erzsébetvárosi és Popa Titu józsefvárosi lelkészek segítségével. A holttestet aztán az erzsébetvárosi román templomba vitték, ahol szertartás után Tuora dr. főesperes mondott gyászbeszédet majd a menet folytatta útját az erzsébetvárosi román temetőbe. A temetőben a megyei tisztviselők nevében Murgu Traian dr., a jegyzők nevében Lighezan Stefan dr. és a barátok nevében Ghitu-lescu Sever mondott búcsúszókat.

Mozi

MOZIK MUSAORA:

Kedd, augusztus 13.

APOLLÓ: Bűnök a paradicsomban (angol film)
CAPITOL: A lengyel hadjárat (német film.)
CORSO: Házasság részletekben (német film.)
SCALA: Tarzan és fia és Mickey Roney mint cowboy (angol filmek.)

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Kedden, augusztus 13-án a következő gyógyszerárk tartanak éjszakai szolgálatot:
Belvárosban a Bul. Regele Ferdinand 3 szám alatt levő Saluator gyógyszerárk.
Gyárvárosban a Traian téren levő Kigyó gyógyszerárk.

Erzsébetvárosban a Miron Costin ucca sarkán levő Merkle gyógyszerárk.
Józsefvárosban a Bratianu uccában levő Diana gyógyszerárk.

Mehalában a Corvin gyógyszerárk és Újkioldán Panajoth Ernő gyógyszerárkára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

CAPITOL MA APOLLO

Minden idők legnagyobb háborús filmje!

A lengyel hadjárat

Egy benyomást keltő történelmi okmány. Az előadások kezdete: 4, 6 és 9.15 órákor. Kedd, péntek és vasárnap délelőtt 11 órákor matiné vidékiek részére. Egységes helyár csak délelőtt 11 órákor és délután 4 órákor.

Bűnök a paradicsomban

Kiváló kalandorfilm. A főszerepekben: John

Boles, Madge Evans

Jenőke és Irénke szomorú találkozásása az uccán édesapjukkal, akit szuronyos fogházor kísért a bírósági tárgyalásra

Tegnap délelőtt a fogházépülettel szemben, az aszfalton egy kis fiú és egy kis leány ült. Csenedesen játszadoztak és közben a fogházépület kapuját figyelték. Sokáig hiába vártak, de délfelé megjelent a kapuban egy férfi, akit fogházor kísért. Amikor meglátták, felugrottak a földről és feléje szaladtak:

— Apuka... Apuka...

A sápadt, beesett arcu férfi örömmel nézett rájuk:

— Jenőke... Irénke... hogy vagytok? Mit csinál anyuka?... — kérdezte.

A két gyerek nem válaszolt, hanem apjuk foszladozó ruhájába kapaszkodott. A férfi lehajolt hozzájuk és átölelve megcsókolta őket.

A viszontlátás örömeit a fogházor zavarta meg, továbbindulásra nógatva a férfit, aki gyermekei kíséretében folytatta útját a bírósági épület felé.

A járásbíróvárótermében azután egy padra ültek mindhárman. Az apa kérdezett, a gyerekek válaszoltak.

Beszédbe elegyedünk a férfivel, akit Bori Józsefnek hívnak, negyven éves és géplakatos a foglalkozása. Azért került a fogházba, mert lopott. Nem is tagadja.

— Januárban történt a dolog. Nem volt sem kenyér, sem tűzifa otthon. Két éve munkanélküli vagyok. A feleségem beteges, három gyermekem van... Nem tudtam kenyeret adni nekik... — így vázolta helyzetét Bori József és még a következőket mondotta:

— Loptam, mert kétségbeesésben nem tudtam, hogyan szerezzek pénzt élelemre és fára...

Lehet, hogy ez igaz, de az is lehet, hogy nem mond igazat. Akárhogyan is volt, most a fogházban van és családja nyomorban tengődik. Ez legidősebb gyermeke, a tizenegy éves Jenő szavaiból is kiderült. Arra a kérdésre, hogy dolgozik-e anyja, ezt válaszolta:

— Anyuka beteg... ágyban fekszik...

— Van mit ennetek?... — kérdeztük.

— Levest eszünk, — mondotta — reggel is levest eszünk, meg délben is. Aztán, ha marad, akkor este is eszünk.

Azután megkérdeztük, van-e kenyér otthon?

— Anyuka eladott két párnát és ebből a pénzből vettünk kenyeret.

Itt újból átvette a szót Bori József, aki könnyes szemekkel hallgatta a fiú őszintének látzó vallomását.

— Tessék elhinni, — fordult felénk — hogy nem miattam bánkodom, de borzasztóan elkecsérelt a családom helyzete. Hat hónapja vagyok már a fogházban. Ügyem tárgyalását újból elhalasztották. Kértem, hogy legalább a tárgyalásig helyezzenek szabadlábra, mert nyáron inkább találok munkát. A feleségem, ha jobban érzi magát az aratókhoz áll be napszámba, de egy-két napi munka ágyba dönti. A gyerekek soványak.

Csont és bőr mindegyik, mert rosszul táplálkoznak. Pénz ritkán van otthon és élelem is. Legutóbb a feleségem meglátogatott a fogházban és sirva mentegőzött:

— Ne haragudj, hogy nem hoztam ennivalót, de nekünk sincsen...

— Amikor a tárgyalást elhalasztották, anynyira elkecséredtem, — folytatta — hogy amikor kimentem a tárgyalóteremből, kétségbeesésben kijelentettem, ha kiszabadulok, végzek az egész családdal és magam is megölöm...

— Amikor lecsillapodtam, elszégyeltem magamat... — mondta és sirva nézett gyermekeire — mert nem tudnám megtenni. Nem ők az okai annak, hogy itt vagyok, hanem csak én...

APA ÉS GYERMEKEK KÖNNYEI ÖSSZEFOLYNAK

A két gyerek, amikor meglátta a könnyeket apja szemében, szintén sirva fakadt. A kislány csukló zokogással bujt apjához, aki simogatással igyekezett megnyugtani a nyolc éves felzaklatott leányt.

A padon ülő és zokogó család látványa anynyira megható volt, hogy mindenki megállt, aki arra járt és megkérdezte:

— Mi történt? Miért sírnak?

Amikor aztán megtudták, vizagszalni kezdtek a gyerekeket, hogy ne sírjanak, apjuk majd kiszabadul és hazamegy hozzájuk...

Délután félegy volt már, amikor a járásbíró kihirdette döntését. A jószívű bírót is meghatották a vádlott könnyei és elrendelte a szabadlábra helyezését, de kötelezte Bori Józsefet, hogy minden szombaton jelentkezék a rendőrségen.

Bori örömmel vette tudomásul a döntést és abban reménykedik, hogy az ügyészségnek sem lesz kifogása a szabadlábra helyezése ellen. Ha az ügyészség nem nyújt be fellebbezést a járásbíró döntése ellen, akkor a jövő héten szabadlábra kerülhet...

— Emberelje meg magát! — hangzott a figyelmeztető intés — amikor visszaindult a fogházba — gondoskodjék becsülletes módon a családjáról!

ÜZENET A FEGYHAZBÓL

Bori megígérte és azután a fogházor kíséretében távozott. A folyosón még odaszólt a gyerekeknek:

— Mondjátok meg anyukának, hogy a jövő hét elején talán otthon leszek.

A gyerekek örvendezve ballagtak utána.

Amikor a fogház kapujában búcsúztak, szomorúan utánuk nézett és ezzel a kérelemmel fordult felénk:

— Kérem, írja meg, azzal a kérelemmel fordulok a jószívű emberekhez, segítsék a családomat. Az én bűnömért ne bűnhődjenek az ártatlan gyerekek és szegény, jó feleségem...

Megírtuk. Talán akad jószívű ember, aki meghallja a kérelmet: és segítségére siet a kis családnak, amely ártatlanul került a nyomorúságos helyzetbe...

(kafer)

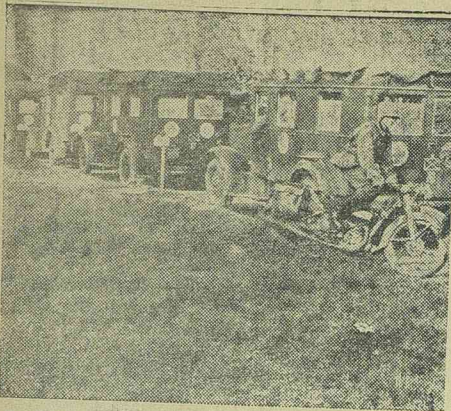
Megkezdődtek az olasz — román kereskedelmi tárgyalások

Bucurestiből jelentik: Gh. Leon dr. nemzetgazdasági miniszter hétfőn reggel kihallgatáson fogadta a vasárnap Bucurestibe érkezett olasz kereskedelmi küldöttséget, melyet Pellegrino Chigi bucarestii olasz nagykövét mutatótt be a miniszternek. Az olasz-román kereskedelmi tárgyalások még hétfőn megkezdődtek a nemzetgazdasági minisztériumban.

Meghalt Vértesi Weisz Ernő Temesrékás utolsó magyar főszolgabírája

Vértesi-Weisz Ernő, Temesrékás utolsó magyar főszolgabírája ötvenhét esztendő korában Budapesten meghalt. Kiváló tagja volt annak idején a bánsági közigazgatásnak, széleskörű népszerűségnek és közbecsülésnek örvendett. Fia volt néhai Weisz Ernő aitábornagynak, a temesvári lovasdandár parancsnokának. A középiskolát Temesvárott, a jogot Kolozsvárott és Budapesten végezte, majd oklevélnek elnyerése után Temes megye szolgálatába lépett. Előbb Dettán és Búziáson volt közigazgatási gyakornok, majd szolgabíró Vingán, 1916. óta pedig főszolgabíró Temesrékáson. Állásában megmaradt az állami főhatalomban történt változás után is és munkásságáért mindenkor elismerésben részesült felettesei részéről. Lelkes barátja volt mindenkori sportoknak, autót vezetett, evezett, vívott és vadászott. Minegy nyolc esztendő előtt megvált állásától, Budapestre költözött és ettől az időtől kezdve nemesi előnévét használta családi nevéül. A magyar fővárosban, mint a Magyar Aruforgalmi Rézvénytársaság cégvezetője működött.

Korai halálát gyászolja özvegye, született Marschovszky Ilona, édesanyja özvegy Vértesi-Weisz Ernőné Andorffy Angéla, fia Ernő, menyé és kiterjedt rokonsága. Temetése nagy részvét mellett ment végbe a budapesti XI. kerületi Ulászló út 40/a számú gyászházból. Holttestét a Farkasréti úton levő temetőben helyezték örök nyugalomra. Utolsó útjára számos Budapesten élő temesvári kísérte el. Halála mély megilletődést és őszinte részvétet vált ki bizonyára a Bánságban nagy számban élő ismerősei és baráti körében.

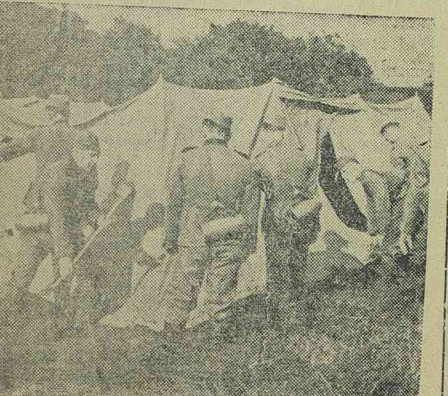
A német hadsereg egyik vöröskeresztes különítménye

Német őrség Párisban a Place de la Concorde vonul.

A nyugati fronton a német katonák számára külön front-újság készült, amelyet autókön szállítottak a különböző csapattestekhez

Német katonák felállítják a sátrat, amelyben a tábori kórház talál elhelyezést.

Dilizsánszal a Bánságon át másfél évszázad előtt

A Történelmi és Régészeti Értesítő című folyóiratban, melyet az egykori Délmagyarországi Történelmi és Régészeti Múzeumtársulat hivatalos közönyként adott ki és Patzner István főtítkár szerkesztett, 1890. esztendő harmadik számában érdekes útleírás közöl. Az útleírás szerzője Lehmann németországi író, aki az 1700-as évek végefelé utazott Magyarországon. Lehmann nem lehet tévedt magyar barátsággal vádolni, sok helyütt feleslegesen és okatlanul gáncoskodik, de azért igyekszik a lehetőség határain belül tárgyilagos lenni.

Pozsonytól Szebenig utaztamban tapasztaltam — írja, többek között, — hogy a lakosság tulnyomó részben magyar. Az utasnak azonban sehohsem kell magyarul beszélnie és a nyelvét törni, vagy akár tolmácsot használni, mert a vendéglősök és

hivatalnokok mindenütt kivétel nélkül németek.

Utazásom során könnyű volt meggyőződnöm a legendás híri magyar vendégszeretetről, mert ajánlólevéllel bármelyik magyar a legkitüntettebb előzékenységgel fogadott és ha valaki a magyar nyelvet is beszéli, úgy a legelőkelőbb házak is azonnal

Pozsonytól Szebenig nyolc nap alatt

A hidak Magyarországon jobb karban vannak, mint Erdélyben, de a kemény és rendszertelen időjárásnak mégsem tudnak eredményesen ellentánni. Különösen az árvicek tesznek gyakorta kárt bennük. Utálkalmatosság az utasok számára bőven és gyakorta kínálkozik.

Jobb és kényelmesebb, mint bármelyik külföldi államban.

Ennek oka a kitűnő lovakban, az olcsó zabban és a szénában keresendő. Póstatokocsival a legjobb az utazás, mert a leggyorsabb és nincs kitéve az utazó a tolatkodó pincérek és vendéglősök hadának. Pozsonytól Szebenig ötven postaállomás van. Ezt a nem megvetendő távolságot mindenki könnyedén, kellő pihenéssel egybeiktóve

nyolc nap alatt megteheti.

Az állomásokon lovanként, béleértve a kenőcspenzt, valamint a borraivalót, kerék egy forintot kell fizetni.

A Bánságban sokkal olcsóbban lehet utazni a Cambiaturon. Utalványonként egy-egy lóért 18 krajcárt kell fizetni. De utalvány nélkül is lehet ezt az alkalmatosságot igénybe venni és akkor lovanként 24 krajcárt kell lefizetni állomásenként. Sajnos, a Cambiatur nélkülözi a póstatúrtót, ami gyakorlat-

Tizenöt krajcár egy szoba

Temesvárott sok és kényelmesen berendezett vendéglő van. Közülük a Trombitást választottam. Temesvárott 15 krajcár a szoba. Persze csak nyáron, mert télen fűtéssel együtt a duplája. A közbiztonság Temesvárott kitűnő. A várparancsnokság, a város és a megye nagy gondot fordít erre. A várban 153 csinos ház van és a helyőrségben kívül kétezer lélek lakja. A várost egyformán lakják németek, szerbek és románok. Magyarok kis számban vannak itt, ami érthető, hiszen

a törökök annak idején teljesen kipusztították az őslakosságot.

Legszébb épülete a városnak a megyeháza. Itt tartják a mindenkor meggyűléseket. A zsidóknak saját külön lakás-részeik vannak, de boltjaik a városban vannak szétszórva. Kétféle zsidó található Temesvárott: német és spanyol zsidó.

A város valamikor a mocsarak miatt egészségtelen volt. Most már kiszáritották a mocsarakat és az élet tűrhető a várban. Az emberek általában jól és könnyen élnek. A Trombitásban

a legkitűnőbb ebéd tíz krajcár.

A tanítást a ferenciek látják el. A felsőbb iskolákat azonban az ifjak és leányok már csak Szegeden, vagy Szabadkán látogathatják.

Az emberek jószívűek. Szeretnek olvasni is, de a könyv drága. Németországban félszázalékos árú a könyv mint errefelé. Az orvosi látogatás ára 5 krajcár. A tisztaságra sokat adnak. Mégis a havat és jeget télen a ház elé taszítják és a Napra bízzák, hogy az olvassa el. Több kávéház van, melyek külföldi viszonylatban is megállják a helyüket.

Az embert Temesvárott tekintet nélkül fájára, vagy vallására, megbecsülik és szeretettel kezelik. Érdekes, hogy vasárnap tilos minden zenei szórákozás, vagy összejevetel. Ezt a pestistől való félelem fogadtatta meg a városi tanáccsal. Az emberek

barátukká fogadják az átutazó idegent. Ugy a városokban, mint a vidéken a magyarság érti és beszéli a német nyelvet. Ezt azonban nem szívesen teszi, mindazonáltal a magyarul nem tudók iránt is feltűnően előzékenyek és készségesek. A magyar anyanyelv mellett

a nemesség és polgárság kivétel nélkül beszél a latin nyelven, sőt még a pornép is érti.

A rend mintaszzerű és ha az utasnak kellemetlensége támad, gyors és igazságos elégtételt kap.

A német utas vígan utazhat anélkül, hogy a német nyelven kívül más nyelvet kényeszerűlne használna. Nehezebben boldogulnak már a franciák, akik kénytelenek tolmácsot fogadni. Ez az angolokra is vonatkozik, akiket a magyar főúri társadalom, de maga a köznép is feltűnően szívesen lát. Az olasz utazó is könnyen boldogul, mert kevés olyan falu van, ahol ne lenne olasz kereskedő.

A kereskedelem a németül beszélők kezében van.

Ha a tulajdonos nem tud németül, akkor német segédekkel alkalmaz. A vendéglők és kocsmák mind német kézben vannak.

ban annyit jelent, hogy még a kürtös póstataszola előtt is ki kell térnie a kocsinak.

A gyorskocsi havonta csak egyszer teszi meg az utat Pozsony és Szeben között.

Kedvezőtlen időben még ritkábban közlekedik. A Temesvárra való utat azonban havonta kétszer is megteszi.

Pozsonytól Szebenig az ellátás mindenütt kifogástalan, azonban az olcsó élelmiszereket tekintve véve feltűnően drága. A tehetős magyar úr nem csap fel semilyen körülmények között vendéglősnek. A németek szegényen jönnek az országba és nincsen tökéjük vendéglő építésére. Magyar földesurral építtetnek tehát maguknak vendéglőt, aki ezért a forgalom hat százalékát kéri és követeli, hogy saját borait vásárolja vendéglőse.

A német vendéglős azonban nem azért jött Magyarországra, hogy olyan keményen dolgozzon, mint odahaza,

tehát pincéreket szerződött. A pincérek ugyancsak németek, akik alaposan megfizették munkájukat, mert idővel ők is vendéglősök akarnak lenni. Így azután természetes, hogy a vendéglők jók ugyan, de méregdrágák.

úgy segítenek tehát magukon, hogy a Gyárvárosban, vagy a Józsefvárosban szórakoznak vasárnaponként. A tilalom oda már nem szól.

Temesvártól Szebenig tizenhét postaállomás van. Temesvárról két út vezet Szebenbe, melyek Lugoson találkoznak. A vidék kellemes és a szemnek tetszetős, esős időben azonban az út tűrhetetlen. Bánságban az állattenyésztés igen magas fokon áll. Lugos magasan fekszik és igen szép város. A várost a Temes folyó kettészeli. Nagy tere van, sok szép házzal. A téren

csak görög kereskedőkre akadtam.

A lakók jókedvűek és elégedettek. A német részben sok vendéglő van és kávéházat is találtam.

Facset szép mezőváros. Középen folyik a csatorna, mely Temesváron át egész a Dunáig hajózható. Facseten számos vásár van és ezért lakói jómódúak. Facset lakosságának nagyrésze román. Kétszáz román ház van, míg német harminc. Az itteni vendéglő szép, tiszta és felettebb kényelmes. Kossaván tulajdon szemmel láttam az írás szavait megtestesülteni. Rettentő hideg napon a falusi popa maga hajtotta haza juhait. „Legeltetem az én juhaimat.” Kosavice román faluba az út szép erdősegen keresztül vezet. Itt nincsen vendéglő és melegezni az egyik román családhoz tértem be. Szűk kiesiny ház volt, ahol feltűnő nagyszámú család találtam. Nem tudtak németül, de

jelekkel megértettem magam

és a legnagyobb szíveséggel főztek számomra tejelevest. Az asszonyok a fonálkésítéssel foglalkoztak. Errefelé az igen jelentős jövedelmi forrás.

Még néhány órai utam van és már Erdélyországban vagyok.

Igy írta le bánsági tapasztalatait másfél évszázad előtt egy németországi utazó

Ike

LÁTOGASSA MEG

Budapestet

a Duna királynőjét

a gyönyörű fekvésű fürdővárost

Felvilágosítással szolgál:

Budapest Székesfőváros

Időzenforgalmi Hivatala

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2.

Telefon: 181-213, vagy 181-349

Biciklizni nem olyan egyszerű

Aki felül kerékpárra, annak kötelessége gyalogjáró felebarátainak testi épségére vigyázni. A felnőttéknél nincs nagyobb baj. A legtöbb felnőtt megy a maga útján, a kerékpáros fékez egy kissé és elsuhan mögötte. Vagy megnyomja a taposót és elrobog előtte. Nem mindegyik felnőtt ilyen ideális gyalogjáró. Az emberek egy csoportja nyugodtan halad az úton. Ha csengetnek, megáll. Erre elbűk akarok kerülni. Akkor elindulnak. Most én fékezek. Erre megtorpannak. Van, akinek az a szokása, hogy háromszor-négyeszer áll meg és indul neki, hogy szegény kerékpáros végül szépen leszáll a tragacsról és inkább tolja.

Ezek a felnőttek. A jámbor kerékpáros példának okáért a külvárosban karikázik. Az úton gyerekek játszanak. Ha nem csenget, felugrik valamelyikük. Persze a kerékpár elé. A biciklista elveszti szokásos jámborságát és mond valamit, mire a srác bögni kezd.

De megtörténhetik az, hogy a kerékpáros csenget. Ez még veszélyesebb. A gyerek felugrik. Igen, de hova? Persze legtöbbször a kerékpár elé. És lehetőleg megjelenik a harcias nagynéni és akkor jaj szegény kerékpárosnak! Felsőrolják az összes bűneit és a végén felfedezik, hogy csak azért ült fel a kerékpárra, hogy ártatlan kisdudeket öljön ezzel a gyilkoló szerszámmal.

De hagyjuk az embereket. Az idillikus külvárosokban, ahol az utakon kecskék legelnek, csirkék kapirgálnak, meg kacskák lubickolnak a pocsolják vízében, más problémák is jelentkeznek a kerékpáros számára.

A csirkéknek van egy igen dicséretreméltó tulajdonságuk. Nyugodtan végzik a dolgukat, nem sokat törődnek a közelgő kerékpárossal. Úgy látszik. Mert ahogy a kerékpár két lépésnyire ér a buzgó háziállatokhoz, ugrik egyet és szaladni kezd. A bölcs és tiszteltreméltó tudósokat illeti a döntés, hogy a csirkék miért ugranak mindig a kerékpár elé? Ha a jobb oldalon vannak, miért szaladnak a baloldalra? A jobb oldalról miért rohannak a jobb oldalra? S miért csapnak ilyenkor olyan patáliát, mintha elvennen nyáron pörkölnék őket?

Egy másik hasznos háziállat a liba. A liba nem szokott magányosan legelészni a külvárosi uccáknál. De a liba már valamivel ravaszabb állat, mint a csirke. Amint észreveszik a kerékpárost, megalakul a libasor. És ahogy a kerékpáros a közelükbe ér, megindul a csapat. A gúnár áteveikkel az út tulsó oldalára. A kerékpáros morog valamit. De még be sem fejezte a morogást, átlibeg a második liba. Szorosan a gúnár mögött. És mire a tíz liba egy sorban átvonult az út másik oldalára, a kerékpáros már a földön áll, fogja a biciklit és dühöng.

Ha az útnak nincs két oldala, akkor bevonulnak az uccáról az udvarra. Vagy fordítva.

(gebe.)

Kormányátalakítás várható Jugoszláviában

Belgrádból jelentik: Cvetkovic jogszárv miniszterelnök váratlanul a fővárosba érkezett Bledből, ahol a kormány többi tagjai nyári pihenőjüket töltik. Cvetkovic jogszárv politikai körökben megszabó útjához jogszárv politikai körökben megszabó magyarizációkat fűznek és a jogszárv kormány átalakításával számolnak. Beavatott helyen úgy vélik, hogy a kormányváltás nem lesz döntő fontosságú.

= KÖZGAZDASÁG =

Egy lei nemzetvédelmi adó az 50 leien aluli eladásnál

A tűzifa mentesült a két százalékos adó alól

A Monitorul Oficial augusztus 10-iki 184. számában közli a kétszázalékos nemzetvédelmi adótörvény módosítását abban az értelemben, hogy a jövőben az 50 leien aluli eladásoknál 1 lei nemzetvédelmi adót kell alkalmazni. Tehát az eddigi fizetési bónok felhasználásával az ilyen vásárlásoknál is kell bélyeget tenni, éppen úgy, mint eddig az 50 leit meghaladó vásárlásoknál. Nem lehet úgy számítani az adót az 50 leit meghaladó vásárlásoknál, hogy 50 leig 1 lei, azonfelül 2 százalék, hanem az összeg után kell a kétszázalékot fizetni. Tehát például 150 leies vásárlásnál marad az eddigi 4 leies bélyeg és nem három lei, ami csak akkor lenne, ha 50 lei után 1 leit, a további 100 lei után két leit számíthatnának.

A kereskedők és iparosok tehát lássák el magukat elegendő 1 leies bélyeggel.

Mentesek az 1 leies nemzetvédelmi adó alól a hálózati élelmiszer és italeladók, tehát azok, kik édességeket, kifliket, limonádét stb. árusítanak, úgy, hogy állandó eladási hellyel nem bírnak. Mentessék lettek a nemzetvédelmi 2 százalékos adó alól a következő cikkek: tűzifa, fehér tőrő, tehéntűrő, tejfel, monopólybélyeges öngyújtók és kovakövek. Továbbra is mentesek maradtak a gyógyszerek, állampapírok, a hatóságnak szállított árúk.

Vannak esetek, hogy több cég együttesen bevásárlót tart. Ezek vásárlásai külön kereskedelmi ügyletek és így mindegyik után jár 2 százalékos adó. Ez alól kivételt csak az az eset képes, ha egy cég fixfizetése alkalmazottjával vásároltat, aki más cég részére ilyen szolgáltatást nem tesz.

Csak cellofibrinfonallal kevert posztót és szövetet szabad gyártani

A kisipari üzemek továbbra is készíthetnek tiszta gyapju vagy pamutfonalból

A nemzetgazdasági miniszter rendeletet adott ki, amely kötelezővé teszi a pamut- és gyapjúfonalba a celofibrinfonallal keverését. A rendelet szerint tiszta celofibrinfonallal készíteni nem szabad, ellenben a pamutfonallal csak 15—20 százalék celofibrinnel készíthető. Nagyobb a keverési arány a gyapjúnál és pedig a férfiszövetnél 20—25 százalék, női szövetnél 30—40 százalék. Eltérés csak a nemzetgazdasági miniszter engedélyével van. A miniszter megengedheti a tiszta pamut- és gyapjúfonalak előállítását is, főleg ha megállapítja, hogy a cellulozefonallal beszerzése nem lehetséges. Ezt a körülményt a

gyárak azonnal tartoznak jelenteni. A cellulozefonallal importja engedélyhez van kötve és azt a nemzetgazdasági miniszter adja ki.

A hadsereg szükségletét illető szövetek keverési arányát a nemzetvédelmi miniszter állapítja meg. A rendelet ellen vétőket a március 4-iki reedeletörvény 28. és 30. szakasza alapján büntetik.

Háziipari vállalkozások, valamint azon üzemek, amelyek 20 lóerővel kevesebb motorhajtóerővel, vagy pedig 10 munkánál kevesebb dolgoznak, nem esnek a most kiadott rendelet hatálya alá.

Gyengén folynak be Temesvár város adóbevételei

Temesvár város ez évi költségvetésében az előirányzott rendes bevételeknek április 1-től mostanáig harminchárom százalékát kellett volna rendes körülmények között bevételezni. Ennek ellenére azonban a beszedés csak húsz százalékát teszi ki a költségvetési bevételeknek. A beszedés csekély voltán ok nemcsak a mai leromlott gazdasági helyzet, hanem a polgárság fizetőképességét erősen meggyengítette, hanem nagy részben az, hogy a városi bevételek beszedésével megbízott személyzet — elsősorban az adóvégrehajtók testülete — közül számosan teljesítenek katonai szolgálatot. Így azután a városi adók befizetésének kellő szorgalmazása nem volt eszközölhető.

Ennek a körülménynek tudható be az is, hogy a város belnyugszik a városi lakbérilleték befizetési módjának megváltoztatásába. Ezt a városi adót

a múlt esztendőben a lakók még a városi adóhivatalokban fizették be, ebben az esztendőben azonban — mint megírtuk — a befizetés a pénzügyigazgatóságon történik, ahonnan a beszedett illetékeket egy összegben szolgáltatják ki a városnak.

A romániai városok egyesületének vezetősége foglalkozott a városi adóknak az egész ország területén lanyhán menő befizetésével. Az a terv merült fel, hogy a pénzügyminiszterhez beadványt intéznek és hozzájárulást kérik ahhoz, hogy valamennyi városi adó és illeték beszedését vállalják a pénzügyigazgatóságok. Amennyiben ezt a tervet valóra váltják és a pénzügyminiszter a kérelembe beleegyezik, úgy a városok abba a helyzetbe kerülnek, hogy megcsappant számú adóvégrehajtóikat a városi adóhivatalokban tudják elhelyezni az azokban hiányzó tisztviselők helyére.

Gabonaforgalom a kikötőkben

A romániai gabonatözsdeken az elmúlt héten általánosan várakozó álláspont volt tapasztalható. Az egyes gabonaneműk árának megállapítása irányítólag hatott az árak alakulására és ezen az alapon belföldi számlákra történtek is kitételek, azonban az exportőrök tartózkodók voltak. Németországi viszonylatban történtek némi kitételek, a többi államokba irányuló exportra vonatkozóan a kormány exportrendeletét várják.

A hét végén a fontosabb romániai gabonátözsdeken a következő árakat jegyezték:

Bucuresti: 74 kgr.-os búza (3 százalék idegen anyaggal) 68.000 lei, 62 kgr.-os árpa (4 plus 4 százalék) 41.500 lei, ókukorica 51.000 lei.

Braila: 76 kgr.-os búza (3 százalék idegen anyaggal) 72.000 lei, 57—58 kgr.-os árpa (3 plus 2 százalék) 39.000 lei, 70—71 kgr.-os rozs (3 plus 3 százalék) 63.000 lei, 43 kgr.-os

zab (3 plus 3 százalék) 64.000 lei, ókukorica 52.000 lei, új Victoria-borsó 96.000 lei, új reepe 80.000 lei.

Galati: 76 kgr.-os búza (2 százalék idegen anyaggal) 71.500 lei, 57—58 kgr.-os árpa (3 plus 3 százalék) 40.000 lei, 71—72 kgr.-os rozs (4 plus 4 százalék) 62.750 lei, 41—42 kgr.-os zab (3 plus 2 százalék) 55.250 lei, kukorica 51.000 lei, Victoria-borsó 105.000 lei.

Constanta: 74 kgr.-os búza (3 százalék idegen anyaggal) 68.000 lei, 59 kgr.-os árpa (2 plus 1 százalék) 41.000 lei, 70—71 kgr.-os rozs (3 plus 3 százalék) 63.000 lei, 40—41 kgr.-os zab (3 plus 3 százalék) 56.000 lei, ókukorica 51.500 lei, Victoria-borsó 100.000 lei.

(=) Bánsági gabonárák. A bánsági gabonapiacra a takarmányára iránt mutatkozik érdeklődés. A piaci árak a következők: búza 750, tengeri 625, zab 500, takarmányárpa 520, sörárpa 600 lei százkilónként. A kamillatea kilója 70, fodormenta kilója 76 lei

Az Ugir a vasuti utánvételes összegek kifizetésének leegyszerűsítését kéri

Az utóbbi hónapokban számos panasz vezetett el amiatt, hogy a vasút az utánvétellel adott áruszállítmányok értékét csak két-három hetes késedelemmel téríti a feladónak. A késelem egyik legfőbb oka, — hivatalos körök felvilágosításai szerint, — az volt, hogy az utánvételes küldemények elszámolásánál új rendszert vezettek be. Az új rendszer bevezetése óta a vasút nem közvetlenül számolja el az utánvételes küldeményeket, hanem a kerületi üzletvezetőgek utalványozására a postatakarékpenztár teszi a kifizetéseket. Ez az eljárás természetesen hosszadalmasabb, mint a régebbi, közvetlen számlási rendszer.

A UGIR bucarestii központja még június végén felhívást intézett tagvállalataihoz, melyben kérte, hogy az ily természetű reklamációkhozak tudomására, hogy emlékiratban kérik a régi rendszer visszaállítását. Információink szerint az UGIR a régi rendszer visszaállítására érdeklődés memorandummal fordult az államvezetéshez, mint a CF vezérigazgatóságához és mindkét helyen ígéretet kapott arra, hogy a panaszokat sürgősen orvosolni fogják.

Pénzügyi ellenőrök hatáskör

A Monitorul Oficial augusztus 9-iki számában megjelent minisztertanácsi napló szabályozza a forgalmi adó kifizetésére kötelezett vállalatok mellé beosztott pénzügyi ellenőrök hatáskörét. Eszerint az adóellenőrök a gyártási eljárás teljes tartama alatt kötelesek jelen lenni, az általuk lefektetett könyvekbe tartoznak a készlet és nyersanyag belépését és kimenetelét bevezetni. Személyesen felelősek az ellenőrzés hiánya miatt előállott visszaélésekért. A gyárak kötelesek a kasszt és iródat adni az ellenőröknek, számlakra a ellenőrzést lehetővé tenni és minden könyveikbe és feljegyzéseikbe — amelyek a forgalmi adó szempontjából fontosak — betekintést adni.

= A hivatalos devizaárfolyamok. A Románi Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalék felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 48.13—49.58, polszai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78, Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.37—584.91, svájci frank 32.05—33.05, francia frank 3.24—3.31, marka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27 (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török líra 82.92—92.

= Megszüntetik a felvágottak árusítását a hústalan napokon. Amióta a hústalan napokon megengedett a felvágottak árusítása, a vágóhidakon jóval több sertés vágának, mint korábban. Mivel így a kivánt eredmény nem érhető el, rövidesen megváltoztatják azt a rendeletet, amely a hústalan napokra szabaddá tette a felvágott árusítását.

= A étolaj hivatalos ára. A vidéki olajmalmokban készült napraforgó és repecolaj árat finomított minőségben a következőképpen állapították meg: gyári ár 48 lei, nagybani ár 49 lei, kicsinybani ár 51 lei. Ugyanezen olajok nyersen: gyári ár 45 lei, nagybani ár 46 lei, kicsinybani ár 48 lei. A hadsereg számára az étolaj vidéki gyári ára 46, illetve 43 lei. Ezen árak ab gyárterüldök, tehát a számla végösszegéhez adandók a számlabélyeg és a szállítási költség.

(=) A Kereskedők Egyesületének felhívása. A Kereskedők Egyesülete felhívja tagjai figyelmét, hogy a pénzügyminisztérium augusztus tizediki kezdettel az ötven leien aluli vásárlásokra is kiterjesztette a két százalékos nemzetvédelmi bélyeg alkalmazásának kötelezettségét. Tekintve, hogy az ötven leien aluli vásárlások után lerovandó egy leies bélyeg csak hétfőn délelőtt érkeztek meg városunkba, a bélyeg lerovásának kötelezettsége azonban már szombat óta fennáll, az egylet felhatalmazást nyert a pénzügyigazgatóságtól annak közlésére, hogy mindaddig, míg az egy leies bélyegek nem voltak beszerezhetőek, elégséges az egy leies bélyegnek a jegyzékbe való beírása és annak beszedése. A bélyeg beszerezése után az ily jegyzékre utólag kell ráragasztani a teljes egy leies bélyeget. Tekintve, hogy a legkisebb eladások is bélyegkötelezettség alá esnek, minden kereskedő köteles a legkisebb vásárlásról is jegyzéket kiállítani.

= Nem csökkent a francia értékpapírok árfolyama. Clermont Ferrandból jelentik: A Temps cikke szerint a francia állampapírok és egyéb értékpapírok nem vesztekett árfolyamukból, sőt biztosan tartják színvonalukat. A tözsden a vételkészt felülmúlja az eladásokat és az idegen valuták és devizák árfolyama sem változott. A dollár 43.70 frank, az arany ára sem emelkedett.

SPORTSEMÉNYEK

A Chinezul és a Ripensia nagyarányú győzelemmel nyitották meg az őszi szezont

A hosszúra nyúlt nyári pihenő után úgy a Chinezul, mint a Ripensia megkezdte a komoly előkészületeket az őszi bajnoki szezonra. A Chinezul az első erőpróban várakozáson felül szerepelt, mert batorságos mérkőzés keretében 6:0 (3:0) arányban győzte le az UDR együttesét. Az eredmény megle-

petésnek számít, mert az UDR az elmúlt szezonban a legerősebb ellenfelek ellen is szemből-szemből eredményeket ért el. A Chinezul ellen azonban semmi sem sikerült. Ezenkívül a lila-kék csapat kifogástalan teljesítményt nyújtott és megérdemelten győzte le a resciai csapatot, amelynek közvetlen védelme szinte tehetetlen volt a Chinezul csatársor lendületes és céltudatos játékával szemben. Az első gólyt Alasu rugta a saját kapujába, a többit Csapó, Bajusz (2) és Wilhelm (2) szereztek.

A Ripensia első barátságos mérkőzését Dettán játszotta az ottani sportklub ellen. A temesvári csapat friss, lendületes játékot mutatott és végül is 10:0 (5:0) arányban győzött. A Ripensiaiban ismét szerepelt Bindea, aki a háttér szerepében is nagy-szerűen játszott. A gólokat Mioc (2), Andreescu (3), Haas (2), Marcu (2) és Simatoc rugták.

A CAMT vezetői Bucurestibe utaztak

Megírtuk, hogy a főszevetség kizárta az A-ligából a CAMT csapatát. Farcasanu Nicolae elnök és Alexandrescu Romulus a futballszakosztály elnöke most Bucurestibe utaztak, hogy az egyesület érdekében közbenjárjanak a főszevetségnek. CAMT körökben remélik, hogy az egyesület jellegének megváltoztatása után sikerül a CAMT csapatát visszajuttatni az A-ligába.

A Regatta kitünően sikerült teniszversenyt rendezett

A temesvári Regatta csónakázó egyesület teniszszakosztálya szombaton és vasárnap kitünően sikerült házi teniszversenyt rendezett, amelynek eredményei a következők: A férfi egyes győztese ifj. Litsek Ákos. A második díjat Weiner Ferenc nyerte. A női egyes Aczél Mária nyerte, míg a második díj Cselkó Ferencnek jutott. A férfi páros versenyében a Cselkó Ferenc-Kerek Ferenc pár győzött, második helyre a Sebesztha Károly-Weiner Ferenc pár került. A vegyes párosban a Diel Karla-Serbán János pár győzött, míg a második díj a Cselkó Ferencé-Cselkó Ferenc párnak jutott.

A Szovjet B válogatott csapata főlányes győzelmet aratott a bolgár együttesen

Szófiából jelentik: Vasárnap játszották le az első labdarugómérkőzést a Szovjet és Bulgária válogatott csapatai között. A nagyérdeműségű mérkőzésen a szovjet B) válogatott 6:1 arányban győzte le a bolgár válogatott csapatot.

A Hungaria játékosai a MTK-ban. A Hungaria FC ismeretes feloszlásával támadt úr a magyar labdarugásban ugylászik kitöltődik, mert számos nagy-névű futballista bejelentette, hogy az amatőr csapatban, az MTK-ban óhajtnak továbbra is képviselni a sok diadalt aratott két fehér színüket. Így amatőr alapon tovább akar játszani Turay, Titkos I., Titkos II., Weber, Solti, Gombkötő, Megyeri és amíg Magyarországon tartózkodik Müller is.

Sport—Foto—Optic

A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása

A. M. Mälley-nél

TIMISOARA

I., Str. Solderer 11.

Fióközlét: IV. Bul. Berthelot 10.

A predeali országos atlétikai versenyek eredménye

100 m. síkfutás: 1. Stoichitescu (Soimii) 11 mp. Moinea (Soimii) 11 mp., 3. Rosu (UDR) 11.1 mp. 200 m. női síkfutás: 1. Moiesch 13.5 mp. Diszkoszvetés: 1. Gurau (Vif. Dac.) 38.13 m. 2. Bădulescu V. F.) 34.50 m. 3. Havaletz (Metropola) 33.93 m. 500 m. síkfutás: 1. Dinu Crista 16 p. 19 mp., Masagrás: Stoichitescu 175 cm. Kalapácsvetés: Forács (Rékási AC) 38.05 m. országos ifjúsági rekord, kitünő rékási versenyző a mult vasárnap dobott sűcseredményt ismét megjavította.

Második nap: 1500 m. Kiss (KAC) 4.13.7. Súlyobás: Schuleri (St. R.) 14.28 m. Rudugrás: Dragonir (Rékás) 364 cm. orsz. ifj. rekord. Távolográs: Stoichitescu 658 cm. 400 m.: Kiss 529. 110 m. gát: Pelorian 16.8 ifi csűcs, 10.000 m. Dinu Cristea 34 p. 5.5. Diszkosz: Havaletz 44.95, Romea Popescu 41.68 orsz. ifi csűcs, 200 m., Voinea 23.1, 800 m.: Kiss 2 p. o. 1. 2. Gerelyvetés: Vamanu 53.12. Hausladen Rapid versenyen kívül 52.47 orsz. ifi csűcs, Hármagrás: Calistrat 13.93, 4x100: Venus 45 mp.

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Irtá: KUN-BÁN ANDRIS

53

És hálásan megcsókoltam.

— Azt akarom, — beszélt újból a király, — hogy magához méltó lakása legyen. Mint Landsfeld grófnő majd belép a bajor társaságba és estélyeket, vacsorákat kell gyakran rendeznie. Hol akarná vendégeit fogadni? Szállodában? Már rég gondoltam arra, hogy ezt a palotát magának ajándékozzom. Mikor aztán elkészült, siettem berendezni. Remélem, tetszik minden?

— Nagyon, felség.

Mától fogva itt fog lakni. A szállodába már nem is megy vissza.

— De a holmim, felség, a ruháim...

— Emiatt ne legyen semmi gondja. Amíg itt csendesen beszélgettünk, addig a maga számára elfogadott két komorna két inassal együtt elment a szállodába, ott összecsomagolt és azóta már itt is van mindene.

A király megint csengetett.

— Meghozták már a grófnő bőröndjeit?

— Igen, felség, a komornák éppen most végzik a kicsomagolást.

— Jól van elmehet.

A király aztán hozzámfordult:

— Minthogy rendes háztartást kell vezetnie, énre is van szüksége. Intézkedtem kabinetfőnököm által, hogy magánpénztáramból megfelelő havi járulékot adjanak ki. Ha azonban rendkívüli kiadásai lesznek, csak szóljon nekem mindig bizalommal.

— Hogyan háláljam meg felségednek hozzám való nagy jóságát?

— Ugy, Lola, hogy továbbra is szeret és hí ma-rad hozzám.

— Mást nem tudok felségednek adni, mint szerelmemet, de ez teljesen felségedé.

És az új palotában is bebizonyítottam a királynak, hogy nagyon, de nagyon szeretem.

Mikor öfelsége távozott, a komornákkal megmutattam magamnak újból azokat a szobákat, amelyek szorosabban vett lakásomul szolgálnak majd, hálószobámat, öltözőmet, fürdőmet. Szekrényeimben már ott voltak a ruháim mind szépen elrendezve. Egyéb holmim is mind a helyén van. Kis szalómon íróasztalán ott fektült naplóm. Mindjárt le is ültem, hogy beleírjam a mai nap eseményeit.

62.

München, 1846. november 30.

Grófnővé való rangemlésem ügye még nincsen elintézve, mert az — miként az uralkodó mondja — különböző hivatali alakszerűséggel jár, de mindenki máris grófnőnek címez. Így szól a király, a személyzet, minden vendégem és egyáltalában mindenki, akivel érintkezem.

Minden szerdán fogadó est van nálam. Vendégeim a miniszterek, politikusok, befolyásos emberek, művészek.

A politikusokkal és miniszterekkel gyakran beszélgetek időszzerű kérdésekről és nem egyszer résztveszek vitákban, amelyek megoldandó kérdésekre vonatkoznak.

Figyelmesen meghallgatják véleményemet és nem egyszer köszönik meg a tanácsomat.

Ma a királytól újabb ajándékot kaptam.

Eddig ugyanis a városban és a környéken tett sétakocsizásaim alkalmával vagy bérfogatot használtam, vagy pedig udvari hintót vettem igénybe. A bértocsit nem mindig a legkényelmesebb, az udvari fogat pedig tulságosan feltűnő. A nép ismeri a fogatot és azért nem tudok nyugodtan utajaimra hajtani, mert amint meglátják, nyomban éljeneknek.

Tegnap erről beszélgettünk a királlyal, amikor kijelentette:

— Igaza van, Lola. Holnap küldök magának hintót. Hiszen palotája udvarán ugvis van kocsiszín és istálló.

Ma délelőtt aztán tiszteletteljesen kopogtatás után belépett nappali szobámba az egyik inas:

— A grófnőnek van szerencsém jelenteni, megérkezett az új hintó. Az udvaron áll. Kegyeskedjék talán megtekinteni.

Feketére lakkozott, pompás üveghintó állott az

udvar kövezetén. A hintóba két telivér, tízes fekete ló volt befogva. A két gyönyörű állat állandóan ficáncolt, izgett-mozgott és topogott patáival. A bakkon tetszetős livrébe bujtatott kocsis ült és úgy tartotta kezében az ostort, mint valami marsallbotot. Látszott rajta, hogy büszke a gondjaira bízott két lóra.

A hintó hátsó részén csillogó lépcsőfok volt a kisérő inas számára, felül pedig ezüstből való kaspaszkodó, hogy abba fogódzhatassék menet közben.

— Méltóztassék a hintó belsejét is megnézni, grófnő, — szól az inas és szolgálatkészen kinyitotta az üvegtájtót.

A hintó egész belseje és ülése halvány zöld bársonnyal volt borítva. Az ülés kényelmes, tágas.

Annyira el voltam ragadtatva a hintótól, hogy örömmömben tapsolni szerettem volna. A személyzet előtt azonban nem volt szabad elragadtatásomat mutatnom és azért méltóságteljesen, hűvösen szól-tam:

— Meg vagyok elégedve. Kérem, helyezték el a lovakat az istállóban és gondoskodjanak számukra takarmányról. A hintót pedig tolják be a fedett szíbe.

— Parancsára, grófnő.

A kocsis leugrott a bakkról, kifogta a lovakat és leszedte róluk a dúsan ezüstözött szerszámot.

Odaszóltam az egyik inasnak, szaladjon a konyhára és kérjen a szakácsnőtől néhány apró édes süteményt. Nem telt bele három perc és a sütemény-nyel odaléptem a két lóhoz. Előbb megvergettem a nyakukat, majd tenyeremből odaadtam nekik a süteményt. Elégedetten nyihogtak és megállapíthat-tam, hogy nemcsak ők nyerték meg a tetszésemet, hanem én is az övékét.

Délután már saját hintómon tettem sétakocsizást.

Kihajtottam a Belvederebe ahol személyesen köszöntem meg a királynak legújabb figyelmességét.

Hálából aztán ellejtettem előtte a fürdőző spányol nő táncát. Természetesen zenekíséret nélkül. Mert ezt a táncot, amely vérforraló, valóban nem nézheti végig senki, csupán az, akinek tiszteletére lejtik.

(Folytatjuk)

RÁDIÓ

KEDD, AUGUSZTUS 13.

București. Rádio România és Rádio București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kultrális hírek, sporthírek. 13.15: Gică Ionescu-Găină zenekara. 14: Hírek. 14.30: Szórakoztató hanglemek. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés. 20.15: Zina Skvescu énekhangversenye. 20.40: Hírek. 21: Madeleine Cocorescu zongorázik. 21.30: Gheorhe Jarosevici cselőzik. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Ion Jelescu (hegedű) és Paul Jelescu (zongora) hangversenye. 23: Rapszódák hangleméről.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Balalajkazenekar. 13.40: Hírek. 14: A rádió szalonzenekara. 14.20: Időjelzés. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Időjelzés. Hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Cigányzene. 19: A természetkéstés új rendszere. 19.20: Newyorki filharmonikusok. Hangleméz. 19.45: Görgey Artur. Előadás. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Farkas Ödön dalai 21.05: Hegedűszámok. 21.30: A pesti ember meg a víz. 22.20: Tangóharmonika-hármas. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Táncklemek.

Budapest II. 19.25: Mezőgazdasági félóra. 20.25: Budapesti polgári dalkör hangversenye. 21: Hírek. 21.25: Hanglemek. 22.20: Svájc semlegesége az évszázadok tükrében. Rónai Nándor dr. felolvasása.

SZERDA, AUGUSZTUS 14.

București. Rádio România és Rádio București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kultrális hírek, sporthírek. 13.15: Giurgea Ionel zenekarának népi hangversenye. 14: Hírek. 14.30: Keleti zene hangleméről. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés. 20.15: George Stefanovici moldovai népdalokat énekel. 20.40: Hírek. Amerikai hangversenyzene hangleméről. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Popovici Lentia — Boldur románokat énekel. 23: Beethoven quartett. (Hangleméz.)

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Hanglemek. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Népélemezési bizottság előadása. 17.45: Hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Gordonkaszámok. 18.40: Helyszíni riport a nyugati hadszíntérről. Hangfelvétel. 18.55: Hanglemek. 19.15: Kellemetlenül zord nyár. Előadás. 19.50: Az európai rádiók a háborúban. Előadás. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: A rádió szalonzenekara. 21.15: Politikus asszonyok. Előadás. 21.45: Balatoni képeslap. 22.40: Hírek. 23.10: Éneklő Balaton. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.30: A Duna forrásától Passauig. Felolvasás. 21: Hírek. 21.25: Dvorsák: V. szimfónia. Hangleméz. 22.15: Művészet és orvostudomány. Felolvasás.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 15.

București. Rádio România és Rádio București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kultrális hírek, sporthírek. 13.15: Vasile Julea zenekara. 14: Hírek. 14.30: Rodica Bujor énekhangversenye, Vasile Julea zenekarának kíséretével. 15: Hírek, közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés. 20.15: Stefani

Partie kiállítás!

Mélyen leszállított árak mellett kapható szeptember 1-ig női és gyermek selyem-alsónemű, darabonként is. Délelőtt 3-tól, délután 8 óráig. A

„Tricolorom“

gyárhelyiségében, II. Str. Dorobantilor 47. (Rékási-út.) Telefon 17—46.

Starri és Emil Filip hangversenye. 20.40: Hírek. 21: Szimfonikus hangverseny hangleméről. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Liviu Teodor Te lu zongorázik. 23.05: Balettzene hangleméről.

Budapest I. 9.45: Hírek. 11: Egyházi ének és szent beszéd az esztergomi Bazilikából. A szentbeszédet Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás mondja. 12.15: Görög katolikus istentisztelet. A szent beszédet Antalóczy Kornél mondja. 13.20: Idő jelzés. 13.30: Az Operaház zenekara. 14.45: Hírek. 15: Cigányzene. 16: Közvetítés a Székesfővárosi Katolikus Egyházközségnek Gyermeküldülő telepéről. 16.45: Szalonzene. 17.30: Előadás. 18: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Hanglemek. 19.10: Zilahy Lajos előadása. 19.40: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.45: Sporteredmények. 21: Nyár a Balatonon. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Táncklemek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.15: A Melles-zenekar műsora. 20.30: Fodor János énekel, zongorakísérettel. 21: Hírek. 21.25: A rendőrzenekar műsora. 22.30: Milyen a Föld belseje? Felolvasás.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedés miatt nem közölhető. ÁLLASKERESÉS rovathoz szavanként egy le, legkisebb apróhirdetés tíz lei. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden más rovathoz legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 lei, minden további szó kettő lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3 Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nögrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittke trafik, Bulevardul Regie Carol 54. — Galgóczy trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Oktatás

Magyar helyesírás, fogalmazás, írodalom tanítását vállalom. Érleklődni délután 2—4-ig. Splaiul Tudor Vladimirescu 22. ajtó 7. 1348

Alkalmazás

Kereskedelmi és technikai vállalat. Temesvárra azonnali belépésre keres keresztény kereskedelmi alkalmazottat, önálló gyakorlatlall, anyagi garanciával és bizonyítványokkal. Ajánlatokat kérjük leadni Rudolf Mosse aradi irodájába.

Idősebb mindenest hosszú bizonyítvánnyal azonnala keres Schedivetz, IV., Str. Bratianu 39. 1356

Mindenes tiszta és becsületes, jó bizonyítványokkal felvétetik. Jelentkezni a Kereskedelmi Kamara portásánál lehet. I., Bul. Ferdinand 3. 1373

Állást keres

Mosni, vasalni, vagy bejárónőnek ajánlkozók megbízható nő. II., Str. O. Iosif 58. ajtó 6. 1383

Lakás

Délifekvésű modern 5 szobás lakás II. emeleten november 1-re kiadó. I., Sulevarcul I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 1185

Üdvari lakás I. emeleten 1 szoba, konyha szeptember 1-re kiadó. I., Str. Mercy 3. 1388

Modern 3 és 4 szobás lakás azonnala, vagy november 1-re kiadó a papnevelői bérpalotában. I., Str. Lono-vics 2. 1372

Kétszobás, fürdőszobás lakás azonnala kiadó. IV., Str. A. Vlahuta 13. 1386

Adás-vétel

Eladó amerikai koffer teljes felszereléssel 600 lei, két gumi-talpaló gép á 500 lei. Megtekinthető IV. Str. Sturdza 52. ajtó 16. 1805

Eladó házhely elutazás miatt az összes építési anyaggal, építési engedéllyel két szobára. Van kút és kerítés. III., Str. Mures 61. 1385

Eladó házhely sürgősen, sok építőanyaggal 54.000 leiert. Érdeklődni Kovácsné, Str. Ranetti 27. 1384

Modern puhafa kombinált szobabútor sürgősen eladó. II., Piata Traian 7. I., em. 9. 1387

Különfele

Két hold föld házzal együtt bérbeadó. Érdeklődni II., Str. Titu Maiorescu 20 szám. 1376

Csere. Nagyvárad úri modern, komfortos, kertés magánház város központjában temesvári házzal elcsere-lhető. Hirdető címe a kiadóban. 1900

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle lillom-tejkrémeket, lillom-tejszappant és lillom-pudert, h á r o m színben. Kapható kizárólag a

Városi

gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében I., Piata I. C. Bratianu.

Inspectia-V-Intertinetete. ARAD. Nr. 21467/1940.

Publicație de licitație

Mercuri, 14 August 1940, ora 11 la Sectia L. 6. Timișoara, se va ține o licitație publică pentru:

Darea în chirie a două localuri de prăvălie.

a) unul de circa 91 m. p.

b) unul de circa 70 m. p.

din palatul CFR fost Löffler, Bulev. Regele Ferdinand Nr. 1/a, la Timișoara, pe lângă următorarele condițiuni:

1. Concesiunea se dá separat pentru două localuri dela 1 Septembrie 1940 până la 1 Mai 1943.

2. Ofertele timbrate, închise și sigilate vor fi însoțite de recipisele de depunerea garanției provozorie de 5% din valoarea ofertei, în numerar, efecte de Stat sau efecte garantate de Stat, care se va depune la cassa de depuneri și consemnațiuni sau la una din Administrațiile Financiare. Pe recipisă să se menționeze că garanția este depusă pentru licitația localului susmenționat.

3. Ofertantul căruia i se va adjuca și aproba închirierea localului, va fi obligat să achite chiria întreagă pentru primul an contractual.

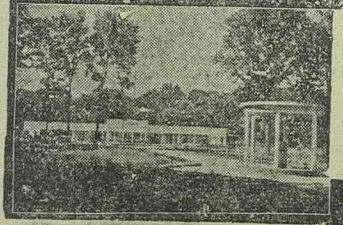
4. Ofertanti vor înainta împreună cu ofertele lor, o declarație că au luat cunoștință de condițiunile contractului tip. publicat în F. Of. CFR Nr. 244 și că le acceptă în totul.

5. Chiria minimală va fi 600 (șase sute) lei pro m. p. pe an.

6. Ofertele se vor înainta Sectiei L. 6. Timișoara, până la data de 13. August 1940, sau se vor depune în ziua și ora licitației.

7. Orice alte informații se vor obține dela Sectia L. 6. Timișoara, gara Timișoara.

BAILE LIPOVA - BANAT

Gyógyit: érelmeszese, dűst, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegény és női bajokat.

Szezon: május 1-től október 15-ig

Nyomtatja a „HIRLAP” tipografia si editura S. I. n. c. Arad.